

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Pars Prima. In qua agitur de fine quem mortificationis studiosus
propositum habere debet. de in de mortificationis vtilitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

MORTIFICATIONE 172

tui, siue secularis sit, siue religiosus
maximum inde fructū colligere pos-
sit.

PARS PRIMÆ.

IN QVA EXPONITVR FL-
nis, quem Mortificationis studiosus
propositum habere debet, & rationes ac-
cessitates, ob quas hoc studium eius-
que commendatum esse
debeat.

CAPVT I.

Quid sit Mortificatio & quis dica-
tur homo mortificatus.

MORTIFICARE rem aliquā,
est adimere ei suam vitam: unde
de si intellexerimus quid in
homine sit vita, nō latebit quid sit mor-
tificatio. Habet homo duplicē vitā. V-
nā naturalē, quatenus homo est, & a-
nimā, quæ est principiu vitæ, habet cor-
pori coniunctā: nā vt Aristoteles loqui-
tur, *in viuētibus idē est esse, quod viuere.* Arist. 1. 2.
Alteram verō moralē, quæ consistit in *de anima.*
actionibus liberis hominis, siue inter- *S. Th. 2. 2. q.*
nis siue externis; quo sensu dicimus, *17. a. 1. & 2.*
eius,

eius, qui ex actione aliqua magnam capit voluptatem, verbi causa, ex venatione, vitam esse venari. Sicut ergo tollere homini vitam & esse naturale, est eum occidere, sic tollere ei vitam mortalem, easque actiones, ex quibus magnam capit voluptatem, est illum mortificare. ac proinde quando homo sponte sibi hanc voluptatem subtrahit, dicimus eum se mortificare: & similiter cum abstinet ab actionibus liberis natura & genere vitiosis, legique divinae contrarijs, dicitur mortificare hęc vel illa vitia, vel mori vitijs & delictis. *Col 3.* de S. Paulus *Mortificate*, inquit, *membra vestra, quę sunt super terram*, hoc est, quę pertinent ad vitam terrenam, *fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam malam, & auaritiam.* Quęmadmodum enim omnia membra naturalia animę coniuncta faciunt corpus naturale, ita omnia peccata, secundum Apostolum, faciunt vnum corpus peccati, sic vt quodlibet peccatum sit vnum quasi membrum. Vult ergo vt singula gladio penitentię abscindamus, donec totum corpus peccati destruatür & moriatur, sicut loquitur ad Ro-

MORTIFICATIONE. 174

Romanos. Hoc scientis, inquit, quia
vetus homo noster simul crucifixus est,
ut destruat corpus peccati, & ultra
non seruiamus peccato. Quorum ver-
borum sensus est. CHRISTVM morte
sua peccatum occidisse & sustulisse, vt
per penitentiam eam nobis proficu-
am & salutarem reddentes ab omni
quoque peccato liberemur. Qua signi-
ficatione mortificationis admodū fu-
sa & larga si vtamur, cuique virtuti, qua
aliquod vitiū depellitur, attribuere po-
terimus nomē claturā mortificationis.

CAETERVM: sunt aliæ actiones ho-
minis liberę inclinationi naturali con-
sentaneæ, nec tamen vitiosæ, vt come-
dere, bibere, dormire: dolores, contem-
prum, vituperia in rebus, quæ sub præ-
ceptum non cadunt, fugere, recreatio-
nibus item honestis & moderatis uti,
& commodā quædam ac solatia corpo-
ris, quæ superuacanea verè nō sint, am-
plecti: à quibus homo si spontè & vo-
luntariè se absteat, hoc est, si aliquid
de licito cibo, potu, somno, recreatio-
ne, aliisque corporis commodis de-
trahat, tum propriè secundum sacræ
scripturæ & S. Patrum doctrinam se
dicitur.

dicitur mortificare. Quomodo se mortificavit B. Apostolus, cum scripsit. *Castigo corpus meum, & in servitium redigo*, castigabat enim abstinencia à cibo, & inflictione verberum, alijsque modis. De eadem mortificatione sic loquitur ad Galatas. *Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitijs & concupiscentijs*, id est, qui sunt membra viva Christi, sese affligunt, multa licita solatia & commoda carni admittendo, imò eam laboribus & pœnis subigendo, ynde fit vt & vitia omnesque eius cupiditates refrenent. Ad Corinthios quoque, *Semper*, inquit, *mortificationem IESV in corpore nostro circumferimus*. hoc est, ad imitandum Christum semper affligimus corpora nostra ieiunijs, laboribus, & pœnis voluntarijs, sponteq; ad illas nos offerimus, vt *Vita Iesu*, inquit Apostolus, *manifestetur in corporibus nostris*. Christus enim, postquam multa passus esset, in corpore glorioso resurrexit.

MERITO autem mortificationis & mortis moralis nomen obtinuit, actio quae cupiditates carnis refrenamus, & propriam voluntatem alienae subijcimus; nã

2. Cor. 9.

Gal. 5.

2. Cor. 4.

MORTIFICATIONE. 176

ficut homo mortuus nō mouetur, nisi
motus ab alio: sic seruus Dei mortifica-
tus non sua sed aliena maiorū suorū &
Dei voluntate mouetur. Et sicut cor-
pus mortuum, siue contumelijs, siue
laudibus afficiatur, nullum indicium
doloris vel gaudij præbet: sic homo
Dei verè mortificatus, quamuis mul-
tis iniurijs & plagis impetatur, sum-
ma mansuetudine & patientia om-
nia tolerat, non secus quàm si omni
fensu destitutus esset, imò aliquan-
do ex illis magnam animo capit vo-
luptatem.

Hoc Mortificationis sanctæ exercitiū,
quoniā ad ducēdā vitā Christiano ho-
mine dignā apprimè erat necessarium,
idcirco efficaciter in diuinis litteris no-
bis, licet sub diuersis vocabulis, est cō-
mendatū. Id enim primò nobis cōmē-
dat voce Ieiunij. & si. n. ieiuniū qua-
doque vsurpetur pro sola abstinentia à
cibus, quæ vna est mortificationis por-
tio, tamen aliàs cōprehendit omnem
carnis castigationē, quæ fit abstinentia
à cibus vel potu, cilicijs, disciplinis, tole-
rantia æstus & frigoris, duritia lecti, a-
lijq; corporis asperitatib. Quo sēsu in
persona

1001. 2.

persona Dei loel. *Conuertimini, inquit, ad me in toto corde vestro, in ieiunio, et in fletu, et in planctu.* Nomine enim ieiunij intellexit omnes externas penitentias, quas fideles facere solent ad satisfaciendum pro suis peccatis. Et eodem sensu Esdras ait, se prædicationem sua populo persuasisse, ut per ieiunia se affligerent coram Domino, quo tempore de Babylone liberati ad sua redire possent. Quo tempore non solum ieiunia, sed etiam cilicij, humicationes, sacco vestitu, & cinerum aspersione affligebant. Ita exponit alicubi S. AUGUSTINVS: cum ait, *ieiunio vniuersæ corporis castigationem significari, quæ elemosynis, oratione, et bonis operibus desiderij insinuatur.* Quam doctrinam secuti Theologi, omnia bona operum genera, ieiunium, orationem, & elemosynam, quibus Deo de peccatis satisfacere, reuocantur.

1. Esdr. c. 8.

Hoc mortificationis exercitium quod proprium est sanctorum, qui vehementer abhorrent à peccatis, & aliud non laborant, quàm ut diuinæ voluntati omnibus obsequantur. Vnde. B. GR. GORLI

Aug. l. de perf. instit. respon. 17.

augustinus: cum ait, ieiunio vniuersæ corporis castigationem significari, quæ elemosynis, oratione, et bonis operibus desiderij insinuatur. Quam doctrinam secuti Theologi, omnia bona operum genera, ieiunium, orationem, & elemosynam, quibus Deo de peccatis satisfacere, reuocantur.

Hoc mortificationis exercitium quod proprium est sanctorum, qui vehementer abhorrent à peccatis, & aliud non laborant, quàm ut diuinæ voluntati omnibus obsequantur. Vnde. B. GR. GORLI

MORTIFICATIONE. 178

GORIVS agens de sancto quodam sa- *Greg. l. 4. dial. c. 11.*
cerdote, qui ad tuendam castitatē om-
nibus foeminis etiam pijs & religiosis
aditum ad ædes suas negabat; *Habent*
quippe, inquit, sancti viri hoc proprium,
vi, quo semper ab illicitis longè sint, à se
plerumq; etiam licita abscindant. De-
clarat idem B. Augustinus egregiè his *Aug. l. de*
verbis, *Peccata leuia, inquit, quanto fide ad Pe-*
in rebus licitis, & à Deo concessis fre-
quenter hominibus surrepunt, & quan *42.*
to magis fortioribus cibus corpus imple-
tur, & carnalibus cor hominis actibus
affectibusq; implicatur, tanto frequen-
tior culpa in hac mortalitate contrabi-
tur. Propterea humiles serui Christi, qui
cupiunt Domino suo sine impedimento
absq; animi noxia cogitatione seruire,
coniugia omninè non appetunt, & à car-
nibus & vino abstinent, inquit, um cor-
poris valetudo permittit, non quia pec-
catum est aut coniugem habere, aut vi-
num carnes sic percipere, sed quia mun-
dioris viua instituta sectantur, & corpo-
ra castigare volunt.

Et quanquam omnium seruorum *Rich. in li-*
Dei proprium sit hoc mortificationis *bris de Cõ-*
genus, quo licita abscinduntur, ne la- *templat.*

1 psus

psus facilius sit ad illicita, tamen in illos
 maximè conuenit qui orationi men-
 tali vacant, & magno studio ad Christi-
 anæ perfectionis culmè cõtendunt, quæ
 admodum diuinus ille Richardus de S.
 Victore benè notauit, dũ ait: *uoluntatem
 nostram nunquam perfectè deside-
 rio honorũ cœlestium inflammarè possit,
 nec intellectum nostrum rerũ diuinarũ
 contemplatione plenè posse illustrari &
 purgari, nisi diligentes simus in reprimen-
 dis commodis et cupiditatibus corporis
 & iam licitis & necessarijs.*

Nec latuit hæc virtus sapientissimos
 quosq; gentiliũ, Socratem, Platonem, &
 aliosq; quos tecutus M. Tullius Cicero
 ita loquitur: *Tota Philosophorum uita
 ut ait idem Plato, commentatio morum
 est. nam quid aliud agimus, cum à cor-
 ruptate, id est, à corpore, cum à re famu-
 liari, quæ est famula & ministra corpo-
 ris, cum à Republica, cum à negotio secura-
 mus animũ, quid inquam, iam agimus,
 nisi animũ ad seipsũ aduocamus? scilicet
 se cogimus? Secum tere autẽ animũ à cor-
 pore, ne quicquã aliud est, quã emori dis-
 scere. Quare hoc cõmetemur, addit, mi-
 hi crede, dissiugamusq; nos à corporibus,
 id est, cõsuecamus mori. Hoc & illi arti-*

Cic. lib. i.
 Tusculã. q.

MORTIFICATIONE. 189

*mus in terris, erit illi celesti-vita simile
Et cum illuc ex his vinculis emissi fere-
mur, minus tardabitur cursus in ortu.
Hucusq; Tullius. Vndeliquet, quā ra-
tioni naturalicōforme sit mortificatio
nis exercitiū, quātaq; sit Euāgelicæ ve-
ritatis maiestas, cū maximū, ad q̄ Ph. lo-
sophi ingenij sagacitate peruenerūt sit
instar minimæ vmbrae, si cōparetur cū
copiosissima luce, qua nos per Christū
in hac materia illustrati sumus. Quare
& ampliores gratias Deo opt. Max. der-
bemus pro tāto beneficio, q̄ mysteriū
hoc per fidei doctrinā tā perspicuē, tā-
q̄ue infallibili certitudine didicim⁹.*

CAPVT II.

*De nominibus varijs, quibus mortifica-
tio in diuinis litteris commendatur.*

Diuinæ scripturæ cōsuetudo est, vnā
eādēq; rē, si admodū salutaris sit &
necessaria ad salutē, multis varijsq; ap-
pellare nominib⁹: itaq; & mortificatio
nis virtutē, quā cōstat esse vtilissimā &
saluberrimā nō vno nomine expresse-
rit. Nā vt omittā nomē ieiunij, de quo iā
dictū est, vocat eā primò *Odiū sup̄sus.* Ioan. 13.
*Qui odit animā suā in hoc mūdo, inuitā
eternā custodit eā. Vbi animā Christi*

L. 2.

VOCAL. 189

187 TRACTATUS DE SVI

partem inferiorem hominis sentientē,
ipsamque vitam carnalem, ex vnione
animæ cum corpore resultantem. Hęc
ergo animam qui odit, non quoad na-
turā, quæ bona est, sed quoad carnales
& vitiosos affectus, eam in vitam æter-
nam custodit. Qui odit aliquem, ei ne-
gat bonum, quod vellet, & malum co-
fert, quod nollet. Sic, qui odit partem
sentientem & carnalem, quæ omnium
prauarum cupiditatum seminarium est,
negat illi commoda & voluptates car-
nales, quas inordinatè expetit, subtra-
hendo cibum, ludos, recreationes, capi-
castigat cilicij, disciplinis, alijsque pe-
nis, quas naturaliter odit. Et quoniam
hac sancta exercitatione homo peccati-
sentiam agens animam purgat à vitijs,
& locupletat virtutibus & vitæ æter-
næ meritis, non modò quoad partem
intelligentem, sed etiam sentientem i-
psius corporis, quod resuscitabitur glo-
riosum; idcirco Dominus dicit, eum, qui
in hunc modum odit vitam suam, cu-
stodire eam pro vita æterna, hoc est, ratio
afficere bono, quo maius in hac vita
dari non potest.

SECUNDO eam appellat *Abnegationem*

MORTIFICATIONE. 182

tionem, vt cum Christus dixit. *Si quis Luc. 9.*
vult post me venire, abneget semetipsū.
& tollat crucem suam quotidie. & se-
quatur me. Iūc abnegamus aliquem,
cum ab illo nos separamus, cum nihil
facimus, eiusque voluntati parere no-
lumus. Abnegat ergo semetipsum se-
cundum dictum Christi, qui propriae
voluntati, sua tantum comoda que-
renti, & parti animę sentienti, quę tan-
tum se cętat quę carni placent, omni-
nō renuntiat, ac ideo nec prosperis re-
bus carni cedētib; exultat, nec aduer-
sis deijcitur, sed tantum laborat, vt
diuinę voluntati obsequatur, vt bene
declarat B. Basilii. *Abnegatio sui, in Basi in reg.*
quies, aliud non est, quam pręterita suis disp.
vitę obliuio, & propriarum cupiditatū quęst.
depulsio. Obliuionem appellat omniū
rerum mundanarum contemptum:
ipsa autem cupiditatum propriarū de-
pulsio vel compressio nō est aliud, quā
ipsa mortificatio.

VOCAT deinde Crucē, secundum *Matth. 10.*
illud dictum Christi. *Qui non accipit*
crucem suam, & sequitur me, nō est me
dignus. Sed duplex est crux: Vna, quę
conficitur ex materia mortua ligni, vel

13 metalli,

183 TRACTATUS DE SVI

metalli, quæ est effigies sãtissimæ cru-
cis. Hæc deferre & venerari rãquã ima-
ginem Christi in ea crucifixi, nõ est illi
Christiano admodum difficile, & ideo
nũc de hac cruce sermo nõ est. Alia est
ergo crux viua, hæc est, quæ in materiã
viuã, nempe carnem & animã nostrã
imprimitur, quæ cõsistit in perfe-
ctis rebus asperioribus, ad imitandum
Christum saluatorem, & hæc nomine
mortificationis cõinetur. Verũm nõ
tãdum est hanc crucẽ nonnũquã pro-
fus esse inuoluntariã, & tunc ea homo
nõ se mortificat, sed potius ab alio mor-
tificatur, nec tũc accipit crucẽ, sed potius
fugit. Quãdo autẽ volũtaria est, hoc
est, quãdo homo spõ è in se suscipit, &
inclinacioni naturali sũt aduersa, vt pe-
nitẽtias & opera caritatis, in quibus tot
opẽs sũt labore & paciẽtia, tũc verẽ mor-
tificat se, & crucẽ amplectitur. Eodẽ ge-
nerẽ morbi à causa etiã naturali orti-
tũ, si illa æquo animo tolerẽtur, tan-
quã è manu Dei profecta, qui primus
est omnũ malorũ penẽ auctor. Merito
autem mortificatio non è crucis sibi
vẽdicat; Quemadmodũ enim cruci af-
fixus

MORTIFICATIONE. 184

fixus non potest nec manus, nec pedes
mouere; sic qui se mortificat, nō potest
commouere sensus, aliasque facultates
partis sentiētis, secundū illius partis cu-
piditates, sed tā'um secundum volun-
tatē Dei, præcepto: ūq; & consiliorum
diu: norū. Atq; hoc est quod Paulus ip-
se de se cōfiteretur dicens: *Christo confi-* *Gal. 2.*
sus sum cruci; hoc est, ad imitationē &
similitudinē Christi. Vnde mox subij-
cit. *Viuo ego, s̄ nō ego, viuit verò in me*
Christus. neq; .n. in desiderijs & actio-
nib; suis excedis cupiditates suas, sed
sō' à Christi volūtate duxē sequebarur.

Mortificationis quoque necessitatē
Christus expressit nomine violentiæ
dicens: *Regnum caloriū vim patitur,* & *Matt. 23.*
violenti rapiūt illud violentiā inferre
alicui, est facere cōtra inclinationē eius
naturalem, vt cū saxum projicitur sur-
sum, aut aduerso flumine navigatur.
Natura nostra per peccatum corrupta
aspirat ad honores & voluptates: si quis
ergo eam ad contemptum sui, & dura
perferenda inflectat, vim ei inferre di-
citur. Quē idmodū autē causa natura-
lis, si ab homine contra inclinationem
naturā' moueatur, dicitur vim passa:

secus, si à Deo. (omnes enim res creatæ
 præter inclinationem particulare, ven-
 dicant sibi aliam quãdam aptitudinẽ,
 quam vocant, potentiam obedientia-
 lem, qua sponte parèt imperio sui crea-
 toris, vt patuit olim mare rubrum &
 Jordanis in transiũ filiorum Israel) sic
 mortificationis exercitium, si respecta-
 mus ad inclinationem nature corruptæ
 hominis, violentum quidem dici
 poterit, sed non item, si ad voluntatem
 liberam eiusdem cum voluntate & cõ-
 silio diuino se conformantem. tunc
 enim consentit cum inclinatione super-
 naturali vnctiõne gratiæ spiritus sancti
 animo indita, quæ facit, vt sine diffi-
 cultate, imò cum gaudio suslineatur
 quæ nature erant difficillima. Id signi-
 ficauit Isaias propheta, cum variatõ-
 nis de Christo dixit. *Erit in nouissimis*
diebus preparatus mons domus Domini
in vertice montium, & eleuabitur super
colles, & fluent ad eum omnes gentes.
 Mons hic Christus est, sanctitate om-
 niq; virtute ornatus supra om-
 nes sanctos, ad quem conuertendæ e-
 rant omnes gentes, sicut reuera cõuer-
 sæ sunt omnes præcipuæ nationes mû-
 di

Isa. 2.

MORTIFICATIONE. 136

di haftenus cogniti, & postò conuer-
tentur, quæ recēter innotuerunt. Dum
ait, montem eminere in vertice mon-
tium, indicat non sine violentia & la-
bore patēre aditum ad superandum ce-
li & mandata diuina perfectè custodi-
ri non posse, nisi vim naturali inclina-
tioni inferamus. Dum autem addit, o-
mnes gentes instar fluminum fluxu-
ras ad eum, significat, qua facilitate &
suauitate, nempe à diuina gratia im-
pulsæ, sint montem conscensuræ.

PRÆTER hæc nomina diuina
scriptura tribuit mortificationi etiam
appellationem spiritualis circumcisio-
nis; vt apud Ieremiam, dum ait. *Hæc Ier. 4.*
dicit Dominus viro Iuda, & Hierusa-
lem Circumcidimini Domino, & aufer-
te præputia cordium vestrorum viri Iu-
da & habitatores Hierusalem. In cir-
cumcisione abscindebatur particula
carnis penè superflua, & ad vitam hu-
manam parum necessaria, idq; fiebat
tantum in lege veteri ex mandato Dei.
At in mortificatione, non solum à cor-
de humano rescinditur, quod est super-
fluum sed etiam quod est quodam-
modo

127 TRACTAVS DE SVI

Rom. 8.

modo necessarium, nec enim tantum homo per eam priuat se illicitis, sed etiam licitis, & quasi necessarijs, ad id diuina voluntate & consilio permotus. Hæc enim circumcisio est cordis & spiritus, cuius, vt loquitur Apostolus, *latus non ex hominibus sed ex Deo est.* Hæc de nominibus Mortificationis sufficienter restat, vt afferamus rationes quibus efficaciter hoc exercitium nobis persuaderi queat.

CAPVT. III.

Quàm gratum sit Deo exercitium mortificationis.

Multæ, eæq; grauissimæ rationes, ut, quæ hominem commouere possunt, ad cupidæ amplectendæ Mortificationis propriè dictæ exercitiū. Prima & principalis est, quod Deo sit multò gratissimū. Et si enim Deus non amet pænas nostras, qua pænae sunt, amat tamen, qua nobis sunt salutaris, & ad gloriam diuinæ maiestatis promouendâ conducunt. Et quâuis mortificatio sit afflictio sponte ab homine suscepta,

MORTIFICATIONE. 133

suscepta, tamen hoc Deo amplius pla-
cer, quo certius nouit fructus eius in-
effabiles esse sapientissimo diuinæ iu-
stitiæ suæ, misericordiæ quæ ordini cō-
formiores. Erat filius dei ab omni æ-
ternitate in sinu patris, & æterna sapi-
entia existens probè nôrat, quæ opera
Deo essent gratissima. Quia ergo se-
cundum diuinitatis suæ maiestatem,
qua æqualis erat cœlesti suo patri, non
poterat alicui afflictioni obnoxius es-
se, è regali solio in hunc mundum
descendit, & naturam humanam, vt
hoc exemplo gratissimam rem face-
ret æterno Patri, assumpsit, eam quæ & S. Tho. p. 3.
ab omnibus voluptatibus, ad quas na- 9 45. a. 2.
tura alioquin propendebat, & à glo- Catet. ibi.
ria, quæ corpori debebatur, continere
se voluit, imò omni afflictionum &
cruciatuum incomparabilium generi
subijcere.

IN hunc modum mortificauit se
filius Dei, eiusque mortificatio fuit, 2. Cor. 4.
vt eam appellat s. Paulus, quod vo-
luntariè pro nobis sit passus. Qua
mortificatione, nullum vnquam opus
Deo gratius, aut factum est, aut fie-
ri potuit. Et quanquam quouis opere
vel

S. Tho. 3. p.
q. 40. a. 3.
C. 6. C. 9.
48. A. 1.

vel etiam verbo infinite gratus Deo fuerit, tamen non satis habuit eas actiones exercere, quæ ratione personæ eum infinite gratum facerent, sed etiâ quæ genere suo & natura omnibus numeris essent absolutissimæ: Et rursum, licet omnibus actionibus suis inædiuinam placârit, nosque Deo reconciliârit, tamē *ὑπομασιν* totum hunc effectum adscribimus ei actioni, qua sacratissimæ naturæ suæ inclinationem naturalem maximè mortificavit, nempe passioni cõtumeliosissimæ crucis. Quâuis enim cæterorum hominum more nullas inordinatas & à ratione discrepantes inclinationes mortificandas habuerit, habuit tamen illam, qua quisque refugit pœnas & dolores, & studio vitæ conseruandæ tenetur. Cùm ergo ipse Dei filius ad placendum magis æterno patri acerbissimum hoc mortificationis genus elegerit, liquidissimè apparet mortificationis studium nobis debere esse cõmendatissimum.

INTER creaturas omnes, post sacratissimam Christi humanitatē, nulla Deo carior fuit Beatissima Virgine
MA

MORTIFICATIONE. 293

MARIA, benedicta eius matre; quæ
etiam si vitiosas animi vel corporis
perturbationes non habuerit mortifi-
candas, habuit tamen alias, nempe na-
turalem propensionem ad quietem
terrenam, & possessionem pacificam
boni infiniti, quod ex visceribus suis
purissimis protulit, nempe filium suum
vni genitum. Et hanc æternus Deus
mortificari voluit à B. Virgine; vt cum
iussit eam patrio solo deserto in terra
peregrina exulare, cum indicauit ei ab
ipso Herode filium quæri ad eadem,
cum denique filium ab eius consue-
tudine & conuictu, sine vlla antegres-
sa admonitione, diuulsit, atque alia
multa fecit, quæ & dura & acerba esse
potuerunt; quæ omnia idcirco accidê-
re, vt illa hac exercitatione spontè su-
scepta in maiori gratia apud Deum po-
neretur, & ampliorem sublimiorè que
in futuro seculo mereretur gloriam. Si
quando cupiam aliquid admodum
gratum & incundum eueniat, non po-
test se continere, quin amicos sui gau-
dij participes faciat, sicut fecit Pastor
Euangelicus, qui inuenta oue perditâ, *LUC. 15.*
conuocauit amicos vt sibi congratula-
ren-

3. Reg. 21.

rentur. Sic facit & Deus, quādo nos ex animo mortificam⁹. Grauiſſimē Deū offēderat rex Achab gemmo crimine idololatriæ & homicidij. Elias hominē monet, quā magna eum maneat apud Deū supplicia. Ille monitis dās locū ad auertēdām diuinā indignationē, mox cū ingēti dolore de peccatis verā mortificationi se dedit, regias & pretioſas vestes, quibus vti solebat ad fastū & delicias, discerpit, cilicio aspero carnē affligit, remota lecti mollitie, in vili sacco cubat, corpus fame remoris mēsarū lauitijs & inedia discruciat, atq; oculis in terrā deiectis humillimē incedit. Quæ mortificatio tantopere oculis diuinis placuit, vt nō solū itā omnē confessim posuerit: verū etiā, vt amicos gaudij sui participes redderet, aduocārit magnū seruū suā Elhā, eiq; dicit. Nonne vidisti

Ibid.

humiliatū Achab corā me? quia igitur humiliatus est mei causa, nō inducā malū in diebus eius. quasi diceret. Cōgratulete mihi Elia, pacatus sū pœnitētia Achab, nec amplius cogito de eo puniēdo. Quod si quis obijciat, illā pœnitentiā Achab simulatā fuisse, nō veram, vt nonnulli existimāt, hoc clarius apparet, quā

MORTIFICATIONE. 192

quā sit Deo grata mortificatio: si enim Deo placuit mortificatio illa externa & imperfecta in peccatore nōdū penitus & ex toto corde cōuerso, quantum placebit mortificatio hominis iusti, cuius persona Deo grata est & accepta?

Adhæc nō dubiū est, id valdè gratū esse alicui, quod solet admirari plurimū & laudare. tā autē videmus Christum & Euangelistas, dum S. Ioannē Baptistam veris laudibus ornare conantur, eum collaudasse ab insigni sui mortificatione: vt quod deserta paterna domovisq; delicijs concessit in eremū, vbi domicilij vice ei etiā ferarū cauernæ, lecti solum durum, victus ex agrestibus locustæ, vestis ciliciū ex pilis camelosū, & viles bestiarum pelles. Hic enim habitus cultorem eremi & pænitentię prædicatorem decebat. S. Ioannes. in *hom. 10. 30*
quit, B. Chryostomus, domo, lecto, mē *Matth.*
sa, alijsq; similibus rebus destitutus, angelus erat in carne mortali. Pilis camelorum indutus incedebat, vt hoc vestitus homines doceret mundi contemptū, humilitatem verā. & amorē aduersitatē omnium. dē indicaui Christus, quando discipulis suis negauit ea, quę homines *Matth. 10.*
natu-

naturaliter desiderant, vt cum eos in ciuitates & castella israhelica dimisit sine auro & argento, & sine pera vel sacco, ne comeatum ferre possēt de vno loco in alium; deinde, cum iussit, vt nec calceamenta ferrent, licet pedibus iter faciendum esset, neque vlla arma ad sui defensionem, imō nec baculum ad leuandam fatigationem, sed nec duo indusia, ad abstergendum sudores. In his & similibus voluit Christus vt se mortificarent Apostoli, quopaulatim ad maiora perferenda parerētur, quæ post acceptum in die Pentecostes spiritum sanctum, cum maior gratia mortificandi spiritum in illis adauxisset, pertulerunt.

Clem. l. 7. recogn. S. Petrus, vt de eo scribit B. Clemens, non victitabat, nisi pane, oliuis & herbis, vesteque utebatur, quæ corpus obtegeret, & pallio. S. Iacobus Hierosolymorum Episcopus, autore Egesippo, & S. Hieronymo, non vescabatur carnibus aut piscibus; vino quoque & ceruisia abstinebat, & tunicam nūquā mutabat. His alijsq; modis mortificabant se Apostoli Christi, & contemp-
tis omnibus mundi voluptatibus,
carnisq;

Euseb. h. Eccl. l. 2. c. 3. Hier. de scrip. Eccl.

MORTIFICATIONE. 104

carnisque delicijs, fame, siti, & nuditate se affligebant, noctes multis vigilijs & orationibus, dies laboribus & sudoribus transigebant, & ultro se ad gravissima quaeque pro Christo perferenda, adeoque mortem ipsam, cum gaudio & exultatione offerrebant. Id confertur B. Paulus in sua, aliorumque Apostolorum persona dicens. *Vsq; in hanc horam. & esurimus & sitimus, et nudi sumus, & colaphis cadimus, & instabiles sumus, & laboramus, & erantes manibus nostris, maledicimur & benedicimus, persecutionem patimur, & sustinemus, blasphemamur & obsecramus, tanquam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripetna usq; adhuc.* Cur autem tam fortiter Apostoli pugnauerint contra naturam, naturalesque eius cupiditates, non alia fuit causa, quam quod scirent hanc sui victoriam Deo, quem summè amabant, esse gratissimam.

Ita non obscure idem docet Apostolus. *Quia, inquit, propter te mortificamur tota die, a stimati sumus sicut oves occisionis. Sed in his omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos. Quod autem*

19) TRACTATVS DE VERA

autem maius bonum contingere nobis potest, quam ut simus grati illi, qui tantoperè nos dilexit? Et quoniam qui gratus alteri est, etiã aliquam ei affert voluptatem, nõ dubium est, quin mortificationis studio voluptatem aliquã Deo offeramus, quemadmodum notavit B. GREGORIUS.

Greg. l. 8.
cap. 15.

CAPVT IV.

Plurimum placere Deo mortificãdũ studium etiam in rebus paruis, et idõõ illud conuenire etiam perfectis.

Praeter hæc testimonia, quibus Christus declarauit sibi pergratũ esse mortificãdũ studium, suppeditant & alia sanè admiranda, ac impemiss illud, quod multas sãdas animas, quas diuinitus aliquãdõ nulla humano magisterio achibito, intruxit in sãctissimis fidei mysterijs, in hac quoque virtute instruxerit. Fuit olim in Maximã Christianorũ immansissimã persecutõis palatio femina illustissima & pulcherrima, nomine Domna, quatuor supra viginti annos nata, gentilitijs Deorũ sacrificijs præfecta. Hæc vbi lectione epistolarum Apostoli Pauli, Actuumq; Apostolicoã, diuino aspi-

Curius in
Decimo.

MORTIFICATIONE. 196

rante numine, veram lucem aspexit,
sacris tingi aquis petijt: quibus tineta
sacro mortificandi sui spiritu accesa est,
vt omnibus gemmis, thesauris, & ve-
stibus pretiosis in pauperes erogatis,
solo arido pane deinceps vitam tolera-
rit, semel in die comederit, storea lecti-
locovsa fuerit; omnesque opes consti-
tuerit in vna cruce, in qua tanquam in
immagine Christum Dominum vene-
rabatur, & sacro vno codice, cuius le-
ctione se quotidie pascibat. Hunc spi-
ritum autē vsq; ad finē vitæ, donec p̄
Christo sanguinem profunderet, cōser-
uauit.

Idem euenit S. Leocritiæ, vt refert
D. Aluarus in vita S. eulogij. Erat hæc
virgo filia cuiusdā Maiorū principis,
eo sæculo quo Mauri seruitute oppres-
sam tenebā. Hæc parua Cum autē De-
us illi inspirasset, vt Christianæ legi &
baptismo se subijceret, mox omnibus
opibus abdicatis, cilicio se induit, cor-
pusculū acerbis ieiunijs, vigilijsq; & o-
rationibus assiduis diu noctuq; mace-
rauit, & vsq; ad Martyrium in hoc mor-
tificandi exercitio perseuerauit. Hunc
mortificationis spiritum ynā cum fide
Deus

167 TRACTATUS DE SVI

Deus inspirat eorū cordibus qui toto pectore se ad eum conuertunt.

Verū hic notāndum est, mortificationem, de qua loquimur, non solum salutarem esse nobis, & Deo gratam, in rebus magnis, vt cum abstinemus ab ijs commodis & voluptatibus quas impensè amamus, aut carnem nostram grauibz pœnis castigamus, sed etiam in paruis & leuibz. In his enim homo & excellentius virtutis exemplum præbet, & plus seipsum abnegat, & magis diuinum amorem declarat, quàm in præstandis vel deuotionis vel misericordie operibus. Nā si minimum opus bonum, etiam calida

Matth. 10. aque frigide pauperi propter Christum porrectus tanti meriti apud Deum est, vt sua mercede nō careat, quanto plus placebit Deo eius studium, qui propter Deum se mortificat, abstinendo ab ijs, ad quæ naturaliter inclinatur, & sustinendo afflictiones, quas natura odit, quantumuis sint leues? Hæc doctrina præclare ponderata est à religioso & sapiente viro Ludouico Blossio, dum ita scribit. *Nihil Deo gratis offerri potest resignatione propria voluntatis.*

MORTIFICATIONE. 198

tatis: quia homini nihil est carius ipsa *Blos. de in-*
voluntate & arbitrij libertate. Quan fit.
do quis propter Deum sensualitati, *vo. Spir. c. 2.*
luntatiq; proprie etiam in rebus mini-
nis reluctatur, ac se mortificat, rem-
ipfi Deo magis gratiam facit, quam si
multos mortuos ad vitam revocaret.
affert deinde huius rei similitudinem
hanc. Si duo homines in eodem itinere
constituti, elegantem flosculum offende-
rent, quorum alter cuperet quidem illud
decerpere; sed melius deliberans, diceret
sibi ipse. Dimitte eum propter Deum, al-
ter vero nihil premeditatus carperet
flore[m], iste quidem simpliciter decerpens
do non peccaret. sed ille propter Deum
dimitte[n]do flore[m], tantum pra decer-
pente obtineret meritum, quanta est di-
stantia cali a terra. Quod si Deus pro
tant illa mortificatione tam grade[m] mer-
cedem restituet; quantam illis redditu-
rus est; qui se & omnia pro eius amore
contemnunt atq; relinquunt? Asceta
ergo frequenter dicat Deo in ira se. Pro-
pter te Domine nolo illud videre, quum
necesso non sit, ut ipsum videam: propter *Aug. l. 83.*
te nolo illud audire, nolo illud gustare, no *q. 36.*
lo illud oqui, nolo illud tangere. ipse Deu
in.

in fundo anime sua perfectò sentire non poterit, nisi in eo moriatur, quicquid inordinatum est. Hæc Blosius.

Res, perfectò cõsolationis plena, quæ merito in flammam nos oēs debeat, ut huic militiæ spirituali sub tanto Duce nomina demus, & bellum iuge ac perpetuum cupiditatibus nostris indicemus, quãdoquidẽ rã cõstat, quàm leui victoria maximã nobis coronã quotidie in cœlo parare possimus. Certè ad roborãdam magis imbecillitatem nostram voluit Dominus illustria quoque huius rei nobis relinqui exẽpla, vult illud apud B. Gregorium de seculari quodã, religioso tamen viro, qui quorundã cõsueuerat inuisere S. Benedictũ, ut eius se precibus cõmendaret, idque faciebat ieiunus. Verùm cum aliquãdo viator alius se comitem illi adũxisset, qui eum semel, secundo, tertio ad cibus aliquid sumendum, quem secum tulerat, inuitãrat, tãdem flexus sumpsit, ac cum ad S. Benedictum peruenisset, is ei hoc factum impropert, dicens: *Quid est frater, quod malignus hostis, qui tibi per conuicatorẽ tuũ locutus est, semel tibi persuadere nõ potuit, secundò non potuit, tertio verò persuasit, et te ad*

*L. 2. diul.
613.*

MORTIFICATIONE. 203

hoc, quod voluit, superavit? Tunc ille,
inquit Gregorius, reatum infirma sua
mētis cognoscēs eius pedibus proolustus
tantò magis cœpit culpam destere & e-
rubescere, quantò se cognouit etiã absen-
tem in Benedicti patris oculis deliquisse.
In quo exēplo noiãdum est, quatanum
illius paruę mortificationis fuerit me-
ritũ, cui tot insultus fecit dæmõ p illũ
viatorem, quãq; Deus patefieri voluit
S. Benedicto, ne seularis ille homo tã-
ti boni in posterum iacturam faceret.
Quamuis verò ex hoc exemplo satis
liqueat, quantum sit in exigua etiam
mortificatione operæ pretium, tamen
clarius liquebit ex sequenti.

S. Petrus Damianus, Cardinalis do-
ctissimus cõmmemorat quẽdã Abba-
tẽ virũ religiosũ, aliquãdo iussisse, sibi
emi piscem, cuius edẽdi desiderio te-
nebatur; cũ autẽ iã coctus ad mē: a eius
allatus esset mendicũ p foribus magno
studio petiisse sibi elemosynæ loco
porrigi q̄ appositũ esset Abbati. Tum
abbatem, vt se mortificaret, assensisse,
vt piscis vnã cũ scutella pauperi dare-
tur: pauperem autem, vbi scutellam ac-
cepisset in conspectu præsentiũ à terra
sublatum in cœlũ, nec amplius visum.

*In appendi-
bibl sacra*

261 TRACTATUS DE SVI

Quo facto Deus aperit declaravit, quā
gratus sibi fuerit ille mortificationis &
misericordiae actus. Idcirco enim ange-
lum tuum pauperis specie ad Abbatē
illum misit, ut moneat eū ad coarctan-
dum appetitum in eo quod cupidē de-
siderauerat; & idcirco angelus, visibiliter
ascendit in cœlum, ut indicaretur mor-
tificationis, misericordiae quae benefi-
cio homines habitationem cœlestem
promereri. Quod verò Deus visibili-
ter huic fecit Abbati, id invisibiliter
præstat omnibus, qui suo ori detrahūt
eibus, ad quos afficiuntur, ut pauperi-
bus Christi porrigant.

HINC sequitur mortificationis stu-
dium commendatum esse debere nō
solum incipientibus, qui nondum ma-
gnos habent in virtute progressus, &
perturbationibus animi necdum ple-
nè imperare nōrunt, sed etiam perfe-
ctis: horum enim æquè ac illorum mu-
nus est, ijs actionibus virtutum operā
dare; quæ cum grationes sint Deo, tū
etiam ampliorem promereantur glo-
riam. Scribit S IOANNES CLIMA-
CHVS, in quodam celebri monaste-
rio, se cum animaduerteret, sanctum
quero

Cap. 4.

MORTIFICATIONE. 203

quendam monachum graviter à superiore reprehendi in re cuius culpam nullam habebat, innocentiae eius patrociniū suscepisse. Tum autem superiorem, qui erat prudentissimus, sibi respondisse. Non me laet, illū esse culpae expertem, sed facti mei scopus fuit, illi hac increpatione & mortificatione praebere merendi materiam. Sicut enim crudeliter agit parens, qui panem infantis ori subtrahit, sic Praelatus, qui subditis suis, quando capaces sunt, reprehensionibus & alijs mortificationis generibus, subtrahit promerendi materiam. Atque huic rationi, quae praecipua est, adiunxit aliam, qua declarat mortificandi exercitium esse commune omnium; nam, inquit, sicut terra licet fertilis, in fructuosa redidit & sylvestris, si non colatur, sic animus hominis pij, & in virtute perfecti, nisi quotidie mortificetur.

Quare nunquam mortificandi occasio, si quando ultro se offerat, deserenda est; cupiditatibus carnis, & superuacaneis voluntatis nostrae desiderijs repugnando, aduersitate quoque, quas Deus nonnunquam immittit, patienter

K. 105

ter suscipiendo, & voluntarias penas
adiungēdo, vt perficiamus quod Apos-
tolus à nobis exigit, hoc est, vt exhibeamus corpora nostra. *hostiam viuam, sanctam, Deo placentem, rationale obsequium nostrum.* Vt offeratur aliquid Deo in sacrificium, illud necesse est occidi, nihil enim propriè sacrificij nomen obtinere potest, nisi morte vel mortis representatio illud antecesserit. Martyres sancti sua corpora mortua offerebant Deo in holocaustum odoris suauissimi, hoc est, gratissimum, quantum poterant diuina gratia adiuuante, sui operis virtute offerre. Sic qui se mortificant, offerunt corpora sua Deo quoad substantiã in sacrificium viuum, mortuũ verò quoad inclinationes, & cupiditates inordinatas. Atq; ideo hoc sacrificium est species Martyrij oculis Dei gratissimi, vt pulchrè exponit Bernardus in illa verba Christi. *Qui proderit animam suam propter me, perdet eam. Perdet eam dicit, siue perdat, vt martyr, siue affligendo vt peccator.* Quamquam genus martyrij est, spiritus facta carnis mortificare, illo nimis quod membra caduntur ferro, horrore quod

Bern. serm.

30. in Can.

Matt. 16.

*milius, sed diuturnitate molestius. Qui-
bus verbis s. Bernardus perspicue o-
stendit quanti facienda sit mortifica-
tio, vt quæ etiam cum Martyrio me-
ruerit comparari.*

CAPVT V.

*Quod exercitio mortificationis imi-
temur Christum.*

AD complectendum mortifica-
tionis exercitium, non solum
permouere nos debet primari-
us eius finis, de quo haftenus egimus,
vt videlicet simus Deo gratiores, sed
etiam quod eo sanctissimam Christi
D.N. vitam moresque exprimamus, &
imitemur. Omne siquidem hominis
Christiani bonum, perfectio, gloria, fru-
ctus, solatiumque consistit in imitan-
do communi & supremo Domino,
quemadmodum confitetur Ecclesia- *Eccl. 23.*
sticus his verbis. *Nihil melius est, quæ-
timor Dei, & nihil dulcius, quam re-
spicere in mandatis Domini. Gloria
magna est sequi Dominum: longitudo
anim dierum assumatur ab eo. Iam au-
tem constat, vt alibi monuimus, vni-
uersam Domini vitam in carne morta-
li fuisse perpetuam crucem, & cõtinu-*

205 TRACTATUS DE SVI

am mortificationem: nam ab omni-
bus mundi illecebris & delicijs absti-
nebat, nec à superfluis modò, sed etiã
à necessarijs. ijs tã ùm contentus, quę
ad cõseruandam vitam, & ad retinen-
dam consuetudinem viuendi homi-
num pertinebant. Volantarias quoque
pœnas & affectiones assumebat, nul-
las refugiens huius sæculi contumelias
& opprobria, vt testatur & postulat
dum ad imitandum hunc dominum

Rom. 15.

nos hortatur. *Debemus, inquit, fieri
firmiores imbecillitates infirmiorum
stixere, & non nobis placere. Vnusquisque
vestrum placeat proximo suo in bonum
ad edificationem. Etenim Christus non
sibi placuit, sed, sicut scriptum est, im-
peria improperantium tibi ceciderunt
super me.*

Isa. 95.

super me.

Homines optant assimilari Christo
in immortalitate, potentia, pulchritudine,
gloria & honore quam habet in sessione
ad dexteram Dei Patris. Sed hæc non est
imitatio, quæ à nobis exigitur, sed potius
præsumptio, quæ à Deo alteram vitam
à Deo seruis Dei requiritur. Certè nunc
velle assimilari Christo in ijs quæ spectant
ad eius

riam, non est aliud, quàm patere consi-
 lio ab antiquo serpente olim primis
 nostris parentibus dato, cum diceret. *Gen. 3.*
Eritis sicut Dij, scientes bonum & ma-
lum, qua ratione non peruenitur ad si-
 militudinem Dei, sed potius ruitur in
 omnium miserationum abyssum. Imita-
 tio Christi, quæ nunc postulat à
 nobis, tota posita est in mortificatione
 sui, hoc est in propria voluntate abne-
 gada, cupiditatibus frangendis, fugien-
 dis voluptatibus huius sæculi, & peccatis
 ac iniurijs vltro complectendis. Atque
 hæc est via rectissima pertingendi ad
 imitationem & similitudinem Chri-
 sti gloriæ. Nam teste Apostolo Paulo,
Com. 8.
si compassi ei fuerimus, & conglorifica-
bimur, & si sustinuerimus eum, & 2. Tim. 2.
conregnabimus. Nec aliud postulat a-
 mor, quem huic Domino debemus.
 Qui enim vehementer quempiam a-
 mat, amat quoque ea quæ illi pergra-
 ta nouit, quoque amplius sunt eius
 naturæ & conditioni aduersa, hoc a-
 morem suum efficacius declarat. Nã
 si ab amico inuiteris ad lautum & ex-
 quisitum conuiuium, & libenter te eo
 frui ostendas, non eo declaras singu-
 larem

larem in amicum amorem: Sed si in-
 uitet te ad iter secum hyberno celo su-
 sciendū difficile & periculosum, nec
 reuertas, sed alacri animo in gratiā illius
 acceptes, tūc vero & syntero amore te
 eum prosequi declaras. Aperiant hic
 oculos fideles veri, quorum felicità
 est in amando Christo: ut ad hanc simi-
 litudinē expendāt veritatē puritatem
 quæ sui amoris: Qui desiderant accu-
 bere cæcæ Christi in regno Patris, qui
 anhelant ad gloriæ eius thesauros, qui
 afficiuntur ad illum, dū solatio spiri-
 tuali & pace interna fruuntur, non osten-
 dunt se vero & germano caritatis a-
 more in illum ferri: sed qui sponte pro-
 pter ipsum se spoliant corporalibus co-
 modis vestium, lecti, victus, qui absti-
 nent à ludis, hominum huius mundi
 consuetudinem fugiunt, qui gaudent
 ieiunijs, disciplinis, ministerio pauper-
 um, elemosynis, caritatis operibus
 erga inimicos, salutatione eorū à qui-
 bus offensi sunt, hi, inquā, clara & pec-
 spicua sinceri in Christum amoris ar-
 gumenta præbent. Hoc veri amato-
 ris pectus detexit Apostolus, cum scri-
 psit. *Vos inquit amen existimo omnia de-*
trimit

MORTIFICATIONE. 208

trimentum esse propter eminentem sciē-
tiam Iesu Christi Domini mei: propter
quem omnia detrimentum feci. Et ar-
bitror ut stercore, ut Christum lucrifa-
ciam. Vocat omnia stercore, quæ un-
que eum à vero amore Christi pote-
rant abstrahere.

Idem postulat à nobis ratio, leges-
que omnes, quæ præcipiunt, ut mem-
bra suam caput sectentur, illique in
omnibus se conforment, Cum ergo
Christus sit caput nostrum, & caput
tantę dignitatis & maiestatis, cui om-
ne genu cælestiū & terrestrium flecti-
tur; nos autem eius membra, merito
nos illi conformare debemus. Fuit co-
ronatus spinis, colaphis percussus,
sputis oblitus, felle potatus, ne-
plus æquo honores huius sæculi ca-
ducos aucupemur, ut libenter car-
nis commodis & illecebris renuncie-
mus, ac pænitentias aliquas & mor-
tificationes inclinationi naturæ no-
stræ corruptæ contrarias spontè cum
Christo amplectamur. Non aliud po-
stulat fides, quam omnes clientes
suis Dominis debent, nempe ut
non velint maiorem sibi honorem

K ↗ defert,

1. Reg. 15.

deferri, quàm suo Regi, vt milites non
 quærant maioribus frui commodis
 quàm belli Duces. In Regum historia
 legimus Regem Dauidem, cum eum
 persequeretur filius Absalon, Hiero-
 solymis pedibus suis egressum, deinde
 vero nudis pedibus & aperto capite
 lachrymantem oliuam ascendisse. Vbi scriptura diuina signate
 annorauit similiter ad imitandum. Re-
 gem, factum ab omnibus seruis regis
 totoque exercitu. Ratio siquidem illis
 dictabat ob fidem & clientelam, quam
 Domino suo debebant, Rege humili-
 ante & affligente se, ipsos quoque de-
 bere se humiliare & affligere, & Re-
 ge nudis pedibus, apertoque capite in-
 cedente, non cõuenire, vt ipsi equites
 & operto capite sequerentur, & denique
 rege plangente, ipsi riderent.

2. Reg. 17.

Bonus Vrias miles ioab belli ducis
 cum à Rege Dauide è castris euocatus
 iussus esset domum concedere, lauari
 pedes, cibo regio vti, & thori coniuga-
 lis quiete frui, non putauit tamen li-
 citis his commodis sibi fruendum, sed
 ante portam regiam, vt apparet, hu-
 mi excubuit. Causamque facti deinde
 per-

MORTIFICATIONE. 210

percunctante Rege respondit. Arca
Dei & Israel & Iuda habitant in pa-
pilonibus, & dominus meus Ioab, &
serui Domini mei super facie terra ma-
nent, & ego ingrediar domum meam,
ut comedam & bibam, & dormiam cum
uxore mea: per salutem tuam, & per
salutem anima mea non faciam rem
hanc.

FVLGOSVS refert Catonem minorē *Lib. 4. c. 3.*
belli imperatorem cum grauissima li-
ti cum toto exercitu in Lybicus arenis
summo cæli æstu affligeretur, illi que
pauillum aquæ in galea à milite affer-
retur, manu quidē eam excepisse, sed
mox in somniam conspectu in terram
abiecit, ne solus solatio, quod alijs
communicare non poterat, frueretur.
Hæc Ducis mortificatio animum in-
iecit militibus fortiter & cōstanter de-
inceps sitim quantumuis diuturnam
sustinendi. Quod si ad imitandos Re-
ges & belli Imperatores, à quibus exi-
gua quædam commoda sperantur, se
homines mortificant, & multis sola-
tijijs delicijs que se priuant, quod existi-
ment id fidem, quam illis debent, po-
stulare, quanto æquius ad imitandum

K 5 Chri-

211 TRACTATUS DE VERA

Christū Regem cælorū; & vitę Ducē,
nos mortificamus, inordinatas animi
cupiditates coercēdo, corpusq; nostrū
peccato subiectū exercēdo in toleratio
ne pænarū quas meruit, vt Christo si
miles efficiamur in vita & cruce. Si rex
aliquis terrenus veste natiui coloris se
indueret, quem Principum virorum
puderet vti simili amictu: & si ad ab
luendos mendici pedes se demitteret,
quis nobilū aulicorū simile defugeret
officiū? O Rex glorię, quam iustum
est, vt nō reformidemus nos exercere
in paupertate, alijsq; officijs humilib',
postquā tu te in illis exercuisti: & am
plecti ludibria hominum & iniurias,
postquā tu tā opere eas es complexus,
Felicis certē & beati sunt illi, qui ad im
itandum Christū se mortificāt. hoc
enim studio nō obscure declarāt (quā
tū in hac vita conijci potest,) se esse in
numero eorū, qui à cōstitutione mun
di à Deo electi & prędestinati sunt ad
vitam æternam, cum ab Apostolo, per
cuius os Christus ipse locutus est, scri
ptum sit. *Quos Deus ab æterno prædes
tinat, hos & prædestinatos esse, vt confor
mes fiant imaginī filij sui, nimirum,
vt qui*

Rom. 8.

MORTIFICATIONE. 252

ut qui similes ex fuissent in vita, simi-
les quoque existerent in gloria.

CAPVT. VI.

Quod corruptioni natura humana ex
peccato secuta loco antidoti da-
ta sit mortificatio.

QUO rectius intelligamus mor-
tificationis necessitatem, agen-
dum hoc loco erit de perfectio-
ne & integritate ram naturali quam
supernaturali, in qua Deus naturam
nostram initio mundi condidit: ac i-
tem de corruptione & prauitate quæ
lapsus Adæ protoplasti secuta: de-
mum quemadmodum diuina adiu-
uante gratia per mortificationem na-
tura deprauata reparatur. **Q**UAN-
DO Deus initio mundi hominem
fecit, pro immensa sua sapientia & bo-
nitate, integrum & omnibus parti-
bus absolutum condidit, sic ut vires
& facultates inferiores sine difficulta-
te vili parerent superioribus, & su-
periores DEO: idque effecit Deus be. *Eccl. c. 7.*
S. Tho. p. 1.
nificio nobilissimorum donorū gra-
tia suæ, & iustitiæ originalis, qui 2.94
bus corpus æquè ac animam pro
diuina sua prouidentia & sapien-
ua

tia exornavit. In hoc statu, quem vo-
 camus Innocentiæ & iustitię origina-
 lis, homo præditus erat clara Dei O.M.
 notitia, non ea quidem, qua nunc beati
 perficiuntur in altera vita, sed in suo
 genere maxima. Inerat siquidem, mēti
 eius summa quædam puritas, natura-
 lium omnium rerum scientia, quæ ra-
 tiocinatione humana vnquam com-
 prehendi queunt, ac etiam supernatu-
 raliū tanta, quanta necessaria erat ad
 consequendam fælicitatem æternam.
 Sed nec corpus, aut vllæ facultates in-
 feriores eum impediabant, quo mi-
 nus finem suum assequeretur. In esse
 etis naturalibus rerū creatarum &
 supernaturalibus gratiæ, maiestatem,
 omnipotentiam, sapientiam, bonitatem
 & pulcritudinem, aliasque Dei perfe-
 ctiones agnoscebat, atque in eius amo-
 rem, nulla ratiocinatione vel de-
 monstratione, quod tamen nunc fit,
 antegressa, accendebatur.

ANGELOS natura spirituales, esse se-
 cundum essentiam propriam, inuici-
 mō posset, eo modo quo se mutuo in-
 tuentur; cognoscebat tamen clariori
 excellentiorique modo, quàm nos, &
 ob pu-

MORTIFICATIONE. 274

ob puritatem cordis eximiam, altissi-
mamque cognitionem, qua illi ser-
uata conformis, familiariter cum eisdem
conuersabatur. Voluntas quoque eius
mirifice vtrique notitiæ & naturali &
supernaturali respondebat, ac imprimis
diuine voluntati, à qua nunquam,
quam diu in illo staret, ne la-
tum quidem vnguem etiam in mi-
nis rebus discessit. Habebat quoque
facultates partis sentientis rationi om-
nino subiectas, ac pariter corpus a-
nimæ, sic vt neque membra, neque vllæ
animi potentiæ rationem perturbaret
aut affligerent.

S. Tho. p. 1.
q. 95.

Domitus insuper erat omnium a-
nimantium, vt quantumuis natura
feroces & terribiles ad nutum ei parerent.
Plantis item terræ omnibusque
feminibus pro arbitrio suo utebatur,
vt eum fructum ferrent, quem ille vo-
luisse. Quod ad corpus eius attinet,
erat homo in illo statu immortalis,
corruptionis expers, & ab omnibus
rebus noxijs immunis: non quod in-
esset ei forma vel qualitas aliqua quæ
eum redderet, vti dotes in beatis, im-
mortalem, sed quod animo eius di-
uinitus

S. Tho. ib.
q. 96. &
97.

215 TRACTAVS DE SVI

unitus communicata essetis quedā,
 qua corpus à morbis & morte vindica-
 re posset. Poterat enim solis paradisi
 fructibus, ac imprimis illo arboris vi-
 tæ reparare & restaurare, quicquid
 diuturnitate temporis & ciborum va-
 rietate de pristino corporis vigore de-
 cessisset: atque, vt in eius potestate
 erat beneficio huius virtutis se mor-
 ti eximere, sic & factum fuisset, quam-
 diu ratio Deo subiecta permanisset.

Hic ordo tam admirandus homi-
 nis, profectus est ex gratia & iustitia o-
 riginali, in qua conditus est. Gratia ef-
 ficiebat, vt pars animæ superior Deo
 tanquam vltimo fini supernaturali &
 beatifico se subijceret, omniaq; eius o-
 pera essent Deo grata, ac vitæ æternæ
 meritoria. Iustitia verò originalis, quate-
 nus distinguebatur à gratia, efficiebat,
 vt ratio superior Deo se subijceret tan-
 quā vltimo fini naturali, hoc est, tanquā
 creatori & auctori totius naturæ, ac vt
 omnes inferiores animi vires & facul-
 tates, ipsumque corpus parerēt animæ
 & rationi, sicut dictū est. Quāquā nō
 nulli iustitiæ originalis effectus qua-
 dantenus naturæ hominis debiti sunt.

§. Tho. 12.
 q. 109. a. 2.
 et 3. et Ca.
 191. ib.

cum

MORTIFICATIONE. 276

cum enim homo sit rationis particeps,
ipsamque rationem à Deo consecutus sit, con-
gruens profectò erat, ut nec facultas ei
deesset rationem in omnibus diuine vo-
luntati subiiciendi, tanquam naturę auctoris.
Sicut omnes inferiores animi & corpo-
ris vires eo usque subditę sunt rationi,
ut eius imperio nequaquam reluctari
queant. Atque hæc appellatur natura sa-
na & integra, in cuius statu homo ob-
tinere poterat, quicquid naturę humanę
conueniens erat, ac quicquid ratio natu-
ralis bene ordinata postulare potuisset.

Et si fatendum est, non satis fuisse homi-
ni, instructum esse præsidij eiusmodi
naturalibus: corpus enim, quanquam
nondum peccato inquinatum, tamē pro-
clive fuisse ad patienda quædam rationi
aduersa. Sed opus erat naturam ornari
& firmari aliquo dono gratuito, cuius
beneficio sæper rationi obsequeretur;
quonia limites naturę non excede-
bat, inter naturalia dona annumerari
debet; & hoc dono adiuta natura, dici-
tur sana & integra. Huic iustitia origi-
nalis addebat perfectionem quædam huius
ordinis, & subiectionis inferiorum virium
sub superioribus, sic prorsus, ut quædiu
anima subiecta esset Deo, nunquam de-

ficere posset. Gratia verò adiungebat ordinem ad finem supernaturalem, & æternæ gloriæ meritum.

Posita hac doctrina, quæ cum diuina Scriptura sanctorumque Patrum sententijs congruit, nec à ratione abhorret, liquidius apparet, quantum vulnus inflictum sit naturæ peccatum, si consideremus in homine tantum, quæ habuit antequam à gratia perficeretur, de qua loquimur. Natura enim humana, quoniam ratione & intelligentia instructa est, impellit hominē vt amet & amplectatur, quæ bona sunt, & rationi consentanea, in ijsque delectetur, ac vt quamque rem pro dignitate sua & merito estimet, ac præstantiora minus præstantibus anteponat. & tamen experientia quotidiana docet potius contra fieri, vt optima quæque & rationi congruentia ceu nimis ardua refugiat & oderit, pessima autem velut facilia & voluptatis plena amplectatur. Bonas quidem illa externa corporis & fortunæ, vt sanitatem, fortitudinem, pulchritudinem, victum, vestes, opes magno loco habet, & ardenti cupiditate eorum flagrat, nec

MORTIFICATIONE. 218

nec in ijs procurandis & accumulandis vllum modum & finem ponit. Bona verò interna in animo sita, vt sunt virtutes, bona opera, vitam conuenienter rationi actam, parui parui facit, nulloque eorum desiderio tenetur, nullum laborem pro illis acquirendis impendit, imò tanquam parum grata & iucunda respuit & fastidit.

Ratio quoque postulat, vt seruus promptè obsequatur suo Domino, & ab eo se gubernari, velut instrumentū à suo agente principali, patiatur. quare cum corpus sit instrumentum & minister animæ, ratio dicitur, illud parere debere animi iussis. Et tamen re ipsa nunc experimur fieri contrarium, nēpe, carnem aduersari rationi, & membra corporis insurgere contra imperium spiritus, corpusque ipsum, quod adiumento animæ esse debebat ad vitam conuenienter rationi ducendam, potius est impedimento, & capitales quasi inimicitias fouere in spiritum. Ad hæc natura spiritualis, qua homo est ornatus, nō obscure declarat ipsa, conditum esse ad fruendum bonis sublimibus & celestibus: mentem enim habet,

habet, qua Deum O. M. & cognosce-
re & amare possit, ac tandem eo tan-
quam summo bono, & beatitudine
extrema perfrui & oblectari. Idem re-
cta & erecta in cælum eius statura a-
pertè significat, nimirum nō esse cum
conditum, vt cætera animalia, ad hæc
vilis & terrena, sed ad spiritalia & cœ-
lestia possidenda. Et tamen omnia
deprehendimus nunc in homine esse
contraria, totus enim addictus est vo-
luptatibus terrenis, haud secus, quàm
si in numerum brutorum animalium
esset relatus.

Eadem præterea ratio exigit, vt in-
strumentum duratione exæquet pri-
mariū agens, aut certè eiusmodi, vt
perditum de integro instirui vel renou-
uari queat: alioquin omnis agēcis vit-
tus inanis foret, & natura quippiam
efficeret frustra. Cum igitur corpus
sit animæ instrumentum, eiusque in
agendo comes, ac talis naturæ, vt cor-
ruptū ab interitu vindicari nō possit,
rationi naturali consentaneum erat, vt
animæ immortali & æternæ, corpus
quoque immortale & æternum adiū-
geretur, aut certè eiusmodi, q̄ viani
ma. 86

MORTIFICATIONE. 220

ma ab interitu seruari posset. Verum
contra accidit, vt saepe numero cor-
pus deficiat & occumbat, cum a-
nimus inuitum viuendi facere coepe-
rit. Atque haec est natura humanae
corruptio, & morbus eius grauissi-
mus experientia ipsa liquido notus.
Vnde duo documenta haurire licet.

Alterum est, nos vna cum natura hu-
mana noxae originalis haeredes factos.
Deus siquidem, ut perfecta sunt o-
pera, nunquam condidisset hominem
cum hac labe & corruptela, si nulla pra-
cessisset culpa: minimumque ea in-
tegritate naturam ornasset nostram,
qua congruenter rationi naturali vitam
traduceret. Si enim ceteris animantibus,
omnibusque creaturis ea adiumenta
impertiuisset, quae ad vitam eorum naturae
conuenientem tolerandam attinebant,
cur homini, cuius causa illa omnia
condita fuere, ea denegasset? Vnde se-
quitur eam solam esse veri Dei legem,
quae hanc corruptionem & noxam e-
iusque medelam, quod sola fuit lex
Christiana, patefacit. Alterum docu-
mentum est, quod hinc discamus, qui-
bus praesidijs, diuina adiuuante gratia,
cor-

corruptionem hanc tollere, & naturæ integritatem ac salutem resarcire, si non omni ex parte. quoad passiones, quod in hac vita fieri non potest, saltem quadantenus, eas coercendo & reprimendo, possemus.

CAPVT VII.

Quod beneficio mortificationis, deusim gratia adiuti, magna parte naturæ corruptelam, ex peccato conseruam, sanare possimus.

Ratio & ars hæc generalem morbis omnibus præscribunt medicinam, applicare, nimirum, contraria, hoc est, plus æquo frigidis calida, humidis sicca, &c. vt hoc antidoto humores ad symmetriam quãdam traducantur. Morbus & corruptela naturæ nostræ in hoc consistit, quod animus noster amore proprio, & cupiditatibus carnis addictus, plus æquo inhiat perfruendis voluptatibus & delicijs corporalibus, ambiat honores & imperia in alios, congerendis opibus studeat, summamque libertatem, qua faciat, quicquid collibuerit, affectet. Remedium huic morbo curando præsc-

MORTIFICATIONE. 222.

presentissimum adhibuerit, qui applicuerit contraria. Caro aspirat ad sua comoda & delicias? comprimatur penitentis, asperione veste, cilicio, duritie lecti, disciplinis, ieiunijs, fame, siti, cibis insipidis, labore diurno nocturnoque, calore, frigore, & in orationibus vigilantia. Non elat ad honores, & vult alijs anteferris cōtēti & pudore affici se patiatur, extra intraque confessionem errata sua prodat, non excuset nec defendat obiectos ab alijs lapsus, locum inferiorem in conuentu hominum deligat, ad viliora ministeria se abiciat, in disputationibus contentionibusque alijs cedat victoriam, contumelias & illusiones æquo animo toleret, malum in bono vincat, aduersarijs suis serenum ostendat vultū, ac etiam beneficijs deuinciat. Tenetur studio congerendarum opum, & thesaurorum, lauteque & magnificè tractari aucter nitatur vti rebus parui pretij, & vilibus, & conetur etiam in quibusdam sibi subtrahere quæ videntur quodammodo necessaria, eoque plus erogare in pauperes. Amat libertatem? subiiciat se consilio & voluntati aliorum.

aliorum. Hæc via & ratio est, sananda natura corruptæ. Virga admodum curua recta fieri nequit, nisi sepius in aduersam partem inflectatur. Sic natura nostra visio primæuæ corruptionis plus æquo inclinata ad amplectendas terrenas voluptates, honores, diuitias, & fugienda eorum contraria, inopiam, contumelias, pœnitentias, detorquenda est in contrariam partem; nempe vt non modò superuacanea resecet, sed etiam necessaria aliquando sibi subtrahat, vt honoribus etiam licitis subinde renunciet, vt patienter fortiterque tolet hominum ludibria, quæ sine vilo peccato poterat refugere: sic enim fiet, vt sensim prauos animi affectus extirpet, vitæque sanctimonia, Dei beneuolentiam sibi conciliet, ad plenam aliquando obtinendam contra perturbationes quotidianas victoriam.

PRÆCLARE in hanc sententiam alicubi S. BERNARDVS scribit, Lauari quidem breuissimo tempore nos posse, sanari tamen non posse nisi longissimo. Nam vt anima nostra à peccatorum

MORTIFICATIONE. 224.

torum sordibus expurgetur id breui temporis spatio obtineri potest per sacramentum baptismi vel pœnitentiæ; non item vt ab insitis carni passionibus, prauisque inclinationibus; quæ efficiunt, vt exigua oblata occasione in peccata vetera relabatur, diuinaque gratia excidat, ac proinde æternæ damnationis periculo se exponat. Qua de causa, vt facilius perficere queat in exercitatione virtutum, & gratiam semel à Deo partam vsque ad vitæ exitum tueri, operam dare debet, vt indies dictas passiones refrænare conetur per virtutem Mortificationis.

Quod non eo dico, quasi Mortificatio ex se efficax sit ad conciliandam illam animæ sanitatem, id enim contra arrogantiam notam dicere non possumus. Quis enim afferat vno aliquo ieiunio, etiam seuerissimo in pane & aqua, vel vna corporis diuerberatione etiam acerrima vsq; ad sanguinē, aut denique omnium sanctorū pœnitentijs animū humanū perfectè sanari posse ab omnibus affectionibus inordina-

catione? Respondeo, viriusque præ-
 dio nos indigere. Homo enim se auxi-
 lio diuino adiutus mortificans, dispo-
 nit se ad recipiendam à Deo gratiam.
 Post gratiam autē acceptam, si in mor-
 tificatione sui pergat, promeretur am-
 pliorem gratiam, virtutes acquisite &
 infusas, aliāque eximia Dei dona & au-
 xilia quæ magna parte naturam re-
 dintegrare possint. Atque ita mortifi-
 catio, nō suis, sed gratiæ diuinæ dono-
 rumque cælestium nixa viribus pau-
 latim coerces passionēs, ardoremque
 concupiscentiæ extinguit, ac naturæ
 sauciatae vulneribus medicinam facit.

*Serm. 1. &
 2. de ieiun.
 d. cimi. mē.
 sis.*

Hoc mysterium egregiè declarat S.
 Leo Papa, dum inquit. *Si fideliter dile-
 cti. Etissimè atque sapienter creationis no-
 stra intelligamus exordium, inuenimus
 hominem idè ad imaginem Dei conditū
 ut imitator sui esset auctoris. Et hinc
 esse naturalem nostri generis dignitatē
 si in nobis quasi in quodam speculo di-
 uine benignitatis forma resplendat. Quam
 quam quotidie vitig, nos reparat gratia
 seruatoris, dum quod cecidit in Adam
 primo, erigitur in secundo. id est. Christo.
 Quo autē medio id obtinemus? Quod
 quod non multò post subiūgit.*

MORTIFICATIONE. 217

enim potest, inquit, efficacius esse ieiuniorum
 cuius observantia appropinquamus Deo.
 Et resistetes diabolo, vitia blanda superamur.
 Sæper virtuti cibus, ieiunium fuit. De
 abstinentia prodeunt castæ cogitationes,
 rationabiles volutates, salubriora consilia:
 Et per voluntarias afflictiones caro
 concupiscentijs moritur, virtutibus spiri-
 tus innovatur. Hæc omnia B. Leo. qui
 nomine ieiunij, afflictionumq; volun-
 tariatũ intelligit hoc nostrũ exercitiũ
 mortificationis, quo propriè caro con-
 cupiscentijs moritur, spiritus renouatur,
 animaque Deo ob similitudinẽ magis
 appropinquat.

Quæadmodũ. n. experientia ipsa nos
 docet, omnẽ naturam humanam corru-
 ptionẽ natam ex peccato: videmus. n. eam
 omnibus hominibus esse comunẽ, vti
 declaratum est. sic eadem docet nos hoc
 mortificandi medio ipsam naturam restan-
 rari, & quadantenus recuperari salutẽ
 & integritatẽ quã habuerat in statu in-
 nocentiæ. Id. n. liquet in omnibus, qui
 in schola Christi serio & sedulo ope-
 ram navant expugnandis pravis affec-
 tibus. Atq; hic suppetit nobis copia in-
 numerabilium sanctorum, & hominum per-
 fectorum altissima clarissimaque rerum
 divi.

An. de mo-
 rib. Eccles.
 Euseb. l. 2.
 hist. c. 7.

Hier ep. ad diuinarum cognitione præditorum,
Eustoch. de qui, quoad animæ vires patiuntur, vi-
custod. Vir. ua fidei luce collustrati per Dei cōtem-
Cas. col. 12. plationem tot arcanorum cœlestium,
6. 7 & 12. mysteriorumque maximorum pene-
 trant recessus, vt nulla lingua, nullo
 sermone explicari possint. colloquun-
 tur cum eo perinde ac amicus solet cū
 amico, & in contemplatione diu no-
 strūq; cum incredibili amore & volu-
 ptate persistunt, imò in omnibus re-
 bus creatis mira suauitate quasi Deum
 præsentem, eiusque potentiam, sapien-
 tiam, bonitatem & pulchritudinem
 admirantur. Spectant sæpenumerò &
 angelicos spiritus varijs formis, & cū
 illis, tanquam fratribus, conuersantur.
 Rerum naturalium, humanarum &
 diuinarum excellentem habent noti-
 tiam; nec eos latent secreta cordium &
 rerum futurarum euentus. Perfectis-
 simè bonum à malo secernunt, & de
 omnibus rebus iudicant secundū De-
 um, sine vilo errore & mendacio. Vo-
 luntatem habent in omnibus cum di-
 uina conformatam, ad quam perfici-
 endam renunciarunt mundo & vitæ,
 imò mille vitas potius exponere pa-
 rati

MORTIFICATIONE. 229

raati sunt, quàm in minimo illam præ-
uaricati. Tanto virtutum amore fla-
grant, vt tantum non transformati in
eas videantur, omne eorum studium,
omnis voluptas, sanctis varate opera-
tionibus.

QUANQVAM autem libertate peccã-
di destituti non sint, tamen tãto odio. *Ioan. 8.*
prosequuntur voluntatem peccandi,
omniaque scelera, vt videatur quodã-
modo fieri non posse, vt aliquando in
peccatũ lethale labãtur. (nam & in re-
bus humanis quod admodum est sa-
ctu difficile, dicitur impossibile) Sic enim
carnem spiritui subiectam habet,
vt in naturam spiritalem degenerasse
caro ipsa videatur. Res huius sæculi om-
nes, vt opes, voluptates, honores, a-
liaque temporalia bona perinde asper-
nantur ac nihil faciunt, ac si non es-
sent; omnes enim cogitationes & af-
fectiones animi sui defixerunt in vir-
tutem, resque spirituales & inuisibiles
que ad Deum deducunt, & nos cũ
eo vniunt. ceteras verò res omnes nõ
alio respectu diligunt, quàm vt mate-
riam virtuti colendæ suppeditant. Ap-
petitum gulæ, alioquin insatiabilem
L s sic

sic coercent, vt alij semel tantum interdiu cibum capiant, alij in tertium vel etiam quartum diem ieiument, idque contenti pane, herbis, & modico potu aquae, & tamen in decrepitam vsque aetatem vitam producant. Luxuriae ardorem sic prorsus restinxere, teste Cassiano, & ad tantam puritatem animi & corporis peruenere, vt nullum amplius motum inordinatum sentiant. & si necessitate aliqua compulsi cogentur de humana generatione cogitare, non plus commouerentur, quam si de domus edificacione sermo esset. iracundiae quoque perturbationem vsque adeo cohibere, vt grauissimis licet iniurijs & contumelijs laceffi nullum indignationis dent indicium, imo vehementer gaudeant. Denique passiones omnes eousque moderatas & compositas habent, vt quantumuis totus mundus sursum deorsumque agitur, illi tamen a tranquillae mentis suae statu, quam cum voluntate Dei coniunctissimam retinent, deturbataequeant. in intimis cordis sui penetralibus, tam admirandas sentiunt Dei

Cass. cit.

MORTIFICATIONE. 238

Deo actiones & consolationes, vti-
cet feris obruti vel corporis morbis,
vel hominum persecutionibus, vel se-
culi calamitatibus; intus tamen sum-
mo gaudio spiritali, quod exprimi
non possit, perfundantur & exultent,
ac pace tanta perfruantur, conscientie-
que serenitate, vt omnem sensum &
intelligentiam humanam exuperare
videantur.

Hæc est integritas, & salus spiritalis,
quæ exercitio mortificationis acqui-
ritur. & quanquam homines huius
seculi talia non experiantur in se, non
idecirco debent ea in dubium vocare.
Sic enim affirmant sancti, & testantur
se ea in se & alijs reipsa expertos; & di-
uina Scriptura confirmat. Hi enim
sancti, de quibus locuti sumus, tot
caelestis gratiæ donis ornati, sunt ille
populus nouus tempore legis Eua-
gelicæ spiritaliter in mundo à Deo creā-
tus, de quo per Isaiam Deus ipse locu-
tus est. *Populum, inquit, istan, for-
maui mibi, laudem meam narrabit.* *Isa. 43.*
Hi sunt, quos B. Paulus toties appellat
nouas creaturas, quasi dicat: *populus
quæ ego creabo, pfectè meas laudes p-
dica-*

L + dica-

Psal. 157.

1. Cor. 5.

Gal. 6.

1. Cor. 15.

dicabit. Et in Psalmis, Populus, qui cre-
bitur, laudabit dominum. Hi sunt, quos
B. Paulus toties appellat, nouam crea-
turam. Et de quibus alibi. Primus ho-
mo de terra terrenus, secundus homo de
caelo caelestis. Qualis terrenus, tales et
terreni: et quales caelestis, tales et ca-
elestes. Quorum verborum haec est sen-
tentia. sicut Adam propter lapsum
factus est infirmus, cupiditatibus ter-
renis addictus, sic & omnes eius filij.
& sicut Christus peccati, expertus totus
fuit diuinus, & caelestibus rebus ad-
dictus, sic & omnes eius filij per ba-
ptismum cum gratiae eius donis co-
muni.

CAPVT VII.

Exemplis ostenditur naturam corru-
ptam beneficio mortificatio-
nis reparari.

ET innumeris Sanctorum ex-
emplis demonstrari possit be-
neficio mortificationis homi-
nis naturam ad pristinam integritatem
quam in statu innocentiae habuit, quo-
dam modo reuocari, tamen breuitatis
studio, praecipua tantum quaedam, vnde
facile

MORTIFICATIONE. 239

Facilis coniectura sit de reliquo, commemorabimus Neque id eodem faciemus, ut absterreamus homines a virtutis studio, si videant se neque ad tantam perfectionem attigisse; nec tantis valere viribus, ut sperent se posse ad illam colimare; vel etiam ut auctores simus aliquibus tēdandi, quod omnem eorum excedit facultatem: sed ut intelligant, quanta sit mortificationis diuina gratia suae efficacitas, quamque mirabilia Deus per utramque operatus sit in suis sanctis; experientiaque diuina bonitate, quae in eiusmodi operibus gratiae elucescit magis, quam in operibus naturae, amplius exciteretur ad Deum. O. M. toto pectore amandum & colendum: ac praeterea, ut mortificandi studium accipiat in iis, quae conuenienter suis viribus poterit auxiliante Dei gratia praestare: nunquam enim, ut postea docebimus, cum agendum erit de discretionem, usurpanda sunt penitentiae vel mortificationes quae nostras vires excedant.

In hoc. lxxv. parti 3.

Nos quidem poterimus ex horum exemplorum commemoratione occasionem capere humiliandi nos, dum

L 5 ani

animadvertimus quàm lōge absumus à perfectione sanctorum: quæ res non exiguam nobis afferre potest utilitatem. Quæ enim fragilitas nostra est, admodum proclives sumus, si vel minimum opus bonum exerceamus, aut duriores pœnitentiam assumamus, ut magnificè de nobis sentiamus, & tantùm non sanctuli videamur. Deinde B. Basilius optimam rationem & viam oppugnandæ superbiz, & acquirendæ humilitatis esse affirmat, si oculos conijciamus in virtutes eorum qui nobis sunt meliores. hac enim consideratione efficitur, ut de nobis submissè sentiamus, & in notitiam clariorem veniamus heroicarum virtutum quibus sancti nobis præluxerunt.

IN IUSTITIZ IGITUR ORIGINALIS STATU, quamvis homo diuina visione nō frueretur, ut diximus, magnam tamen & claram Dei nactus erat notitiam, eamque constantem, & continuā, eo quod nulla res posset eam impedire. Audiamus exēpla eorum, qui beneficio mortificationis eò peruenēre. THEODOREVS CXRI episcopus de sancto viro

In hist. re-
lig c. 24.

MORTIFICATIONE. 235

vero Polychronio sic se scribit, mortificabat se, inquit, aspero cilicio, vilique & nullius pretij vestitu; tamq; inopem vitam agebat vt nec necessarium quidem semper haberet nutrimentum, ac nocte totam vigil in precibus stans consumebat. Ad augendam autem mortificationem habebat in cella ingentem truncum e quercu. (quem fatetur Theodoretus se ambabus manibus vix potuisse tollere) Hunc noctu diuque imponebat humeris, & sic in oratione persistebat. Paupertatem tanto studio coluit, vt existimaret quouis regno magis expectandam. His, alijq; id genus exercitijs in extremum vsque aetatem vsu patis, ad tantam Dei notitiam, continuamq; rerum diuinarum memoriam peruenit, vt mentem a ratione contemplatione earum diuellere non posset. Quare & cum ijs, qui ad ipsum subinde ventitabant, paucis differens, non poterat in animum inducere, vt cogitationem a caelis deduceret.

PALLADVS quoq; Cappadocia *Toh st Lan*
Episcopus scribit Macarium Alexan. *suca c. 20.*
ordinum mortificandi sui causa toto septennio nihil praeter cruda olera
L 6
vel

vel leguminahum mestata sup̄fisse, totis
 viginti diebus & noctibus rectum nō
 ingressum vt somnum vinceret, cum
 interdiu quidem aestu arderet, noctu
 verò algore rigeret. Deinde, cum ali-
 quando ei molestiam exhibuisset spi-
 ritus fornicationis, nudum sex men-
 ses sedisse in palude Scetes, quæ est in
 vasta solitudine, & à culicibus, quæ
 magnitudine æquant vespas toto cor-
 pore ita demorlum, vt videretur de-
 profus. Addit, eum ad humiliandum
 se solitum duorum modiorum sportā
 arena plenam humeris impositam per
 totam solitudinem deportare. His a-
 lijsque exercitationibus corporis tan-
 tam apud Deum promeruit gratiam,
 & ad tam sublimem & constantem per-
 uenit Dei cognitionem, vt sæpe noctē
 cum die in solius diuinitatis continua-
 ret contemplatione.

HABEBAT deinde homo in hoc fla-
 tu rationem rectissimam, Deo in om-
 nibus vsque ad eō subiectam & mo-
 rigeram, vt quam diu in eo versabatur,
 nulla in se potuerit diuina repugnare
 voluntati. Et hanc quoque rectitudinē
 operā mortificationis sancti quidam
 assecuti

MORTIFICATIONE. 237

affecuti fuere. SIMBON metaphrastes *Sirius in*
narrat gloriosum martyrem, Severia- *septemb.*
nū, contēptis omnibus mūdi opibus,
& in egenos erogatis, tanto in Deum
amore exarsisse, vt flagrante graui per-
secutione sponte se obtulerit Ethnicis
iudicibus, qui in Christianos saeue-
bant, existimans id diuinæ voluntati
magis esse consentaneum. Quare &
crudis neruis mox corpus eius dilace-
rârunt, deinde trahi appensum ferreis
laniârunt vngulis, os saxis contudere,
dentes euulsere. Hinc è ligno deposti-
tum deducunt in altum murum, duo-
busque lapidibus maximis collo & pe-
dibus eius alligatis, fune cinctū è mu-
ro demittunt, vt lapidum pondere di-
uulsis membris violenter abrumperet
animam. Verū sanctus ille mentem
sic habebat in Deo defixam, vt hæc a-
liaque tormenta, quibus per aliquot
dies fuit excarnificatus, ne pūcto qui-
dem temporis eum à voluntate diui-
na separârint, imò gaudebat & exulta-
bat in illis, quia sciebat id diuinæ pla-
cere maiestati. Vnde & in acerbiſſimis
cruciatibus fatebatur nullum se malū
reſformidare, nisi solum peccatū, tor-
menta

menta autē se summoperè amare, eo quod coniunctissimū ipsum redderēt Christo. Agnosces quoq; hanc voluntatis suæ rectitudinem esse à Christo, gratias ei agebat dicens cum psalmista. Gratias ago domine, quod docuisti me ad prelium, & posuisti ut arcum arcū brachia mea. Quæ verò maior voluntatis rectitudo, quæ maior submissio excogitari posset in homine mortali?

Psal. 17.

*In lib. ab
ipsa scripto
Et in Ch-
von. Fran-
cisc. p. 3. l. 4.
603.*

Beata Catharina Bononiensis, ut se mortificaret in contemptu sui, & ab omnibus vilipenderetur, non solum coram Confessario, sed etiam publicè sua peccata confitebatur, & manu sua conscripta relinquebat. Diu in oratione brachijs in formā crucis protensis persistebat. Aliarum religiosarum virtutes omnes imitabatur, & licet plus omnibus se in ijs exerceret, tamē omnium vilissimā se reputabat. Volūtatē suā frangebatur obsequēdo summa propititudine in omnibus. Legabatur iniurijs, optabatq; asperè & durè se à sua superiore tractari, & grauiora quæq; sibi imponi. Expecta enim utilitates, quæ inde manabāt, dicebat. Omnem quidem obedientiam in rebus licitis esse bonam

MORTIFICATIONE. 399

bonā & fructuosam, sed optimā saluberrimāq; esse, quando aliquid arduū moroso vultu à superiore imperatur. Hoc genere mortificationis tantā volūtatis rectitudinē consecuta est, & rārum amoris diuini robur, vt ad obēperandū diuinæ voluntati parata esset non solum omnes mundi, sed etiam ipsius inferni cruciatus perferre, si fieri posset. Atq; vt desiderabat, sic etiam à Deo toto pectore efflagitabat, si inde maior Deo gloria, suæq; animæ profectus resultaret, etiā horribiliores pænas sustinere, non quoad culpam, quā maximè oderat & horrebat, sed quoad acerbitatem cruciatus.

Alex. Hal.
p. 4. q. 68.
m. 1. a. 6.

Præterea in hoc innocentiae statu homo catebat perturbatione iræ & tristitiæ, nec enim mala illa habebat, quibus passiones excitantur. Hoc licet admirabile videatur, tamen aliud maiori admiratione dignū beneficio mortificationis Dei gratia adiutæ homo aliquando consequitur, vt licet obrutus grauissimis calamitatibus, tamen nulla tristitiæ vel iræ afflictione tangatur. Ait THEODORUS IVS quēdam hominem sanctum nomine Eusebiū

D. Thom.
p. 1. q. 6.

COA-

In hist. re-
lig. 6. 4. consuêsse se mortificare gestando cin-
gulum ferreum circa lûbos, & oculos
in terram abijciendo, vt nullam ex a-
spectu celorum vel camporum caperet
voluptatem. Hoc mortificandi stu-
dio, ad frangēdas cupiditates suscepto
tantam meruit à Deo animi mansue-
tudinem, vt nullis iniurijs licet maxi-
mis ad iram accenderetur, sed velut be-
nedictiones exciperet. Et si solitudinis
amans esset, cessit tamen, & captus re-
tibus caritatis suscepit curam gregis,
non multis verbis ad docendum opus
habens. Cum autem externi quidam
ad eum audiendum (inter quos erat
Theodoretus) conuenissent, Publius
quidam sacerdos interuenit aduersus
Eusebium vociferans, & commune
damnū nominās illā leuitatē, & om-
nibus perniciē adferre dicens eius mā-
suetudinē, amentiam quoque, non
modestiam vocās summam eius Phi-
losophiā. At ille habens animam
veluti adamantinam, nec vultum his
iniurijs mutans, nec sermonem insti-
tutum dimittens, leni voce, & verbis
serenitatem animi significantibus se-
nem dimisit, rogans eum, vt eorū que
vellet

MORTIFICATIONE. 241

vellet curam gereret. Quo digresso, rursus ad presentes hospites, eadem tranquillitate, qua antè, sermonè conuertit; ac si nullo maledicto lacessitus fuisset.

S. EDMUNDVS Cantuariensis Archiepiscopus, vti legimus in eius vita à grauib. auctoribus conscripta, adhuc adolescentulus mortificabat se gestando cilicium, & ieiunando, idque crebrò in pane & aqua. Grandior autè factus zona ex setis equinis consuta astringebat lumbos, caligis utebatur cilicinis, nec carnibus, nec piscibus vescatur, solo pane, viliq. cibo contentus, sitim consque tolerabat, nonnunquam vt labra dirumperentur, ad quietem nocturnam capiendam, nec lodicibus, nec stragulo, nec puluino utebatur. Sed proprijs tantum vestibus tectus alicubi confidebat, idque per totos triginta annos fecit. Euectus deinde ad Archiepiscopatum nihil ab hac severitate mortificandi subtraxit, imò eam potius auxit, tantumque à Deo donum omnes animi perturbationes temperandi & subigendi consecutus est, vt cum sæpenuerò grauissimis

Surius in Notis.

uissimis afficeretur iniurijs & probris à compluribus, atq; etiam ab ipso Rege, & suæ Ecclesiæ canonicis, nulla ira concitaretur, nullo mæore tabesceret, sed potius ex intimis animi præcordijs exultaret, ipsi que calumniatoribus tam comiter & affabiler rationem factorum suorum redderet, ac si eximio aliquo beneficio ab illis donatus fuisset.

CAPVT IX.

Alijs exemplis confirmatur naturam per peccatum debilitatam per mortificationem reparari.

INTER ea quæ maximè admiranda fuere in Statu innocentie, fuit nominatim hoc, quod concupiscentia carnis sic fuerit rationi subiecta, vt homo in parte sensitua nullum inordinatum motum experiretur, omnes enim sensus imperio parebant rationis. Hoc autem donum reparare possumus beneficio mortificationis.

A. 3. di. c. 2. S. GREGORIUS scribit S. Benedictum,

MORTIFICATIONE. 243

Quum, cum, antequam Monachorum pater esset, in eremo fraude dæmonis grauissima libidinis tentatione pulsaretur, sollicitusque esset de auertendo tanto periculo, se veste nudatum magno seruore in vrticas & spinas, quas ibi offenderat, coniecisse, tam diuque se in ijs volutasse, donec omnis tentatio euanisset: atque ex eo tempore sic demittas sensisse animi passiones, vt reliquo vitæ tempore ab ijs fuerit immunis.

S. BONAVENTURA quoque commemorat S. Franciscum initio conuersionis suæ non minus graui tentatione afflictum se nudum abiiecisse in niues, ac mox eam ita perfecte extingam, vt de cætero nunquam fuerit ab vlla carnali cupiditate infestatus. Certe mirabiliter se in hoc facto præbit mortificationis efficacitas, cum videamus vno modò actu feruenti tantam à Deo impetratam gratiam, vt non solum tantus libidinis ardor mox sit extinctus, tamq; pestilens vulnus illi eo sanatum, sed sanatum in omne vitæ tempus. Quæ res merito inflammare nos debet ad amplectendum hoc

hoc mortificationis exercitiū, vt quoties vel necessitas se offert vel oportunitas, feruidos aliquos eius actus, qui discretionis tamen limites non excedant, exerceamus, vel magnum aliquē contemptum contemnendo, vel vehementem aliquem motum coercendo & comprimendo, sic enim fiet, vt magnam animi pacem tranquillitatemque in diuturnum tempus experiamur.

INTER conditiones quoque illius status erat, quod homo, licet cibo opus haberet, tamen appetitu tam ordinato in illum ferretur, vt nihil amplius sumeret, quā necessitas postulasset, vel rationis dictamen, diuinæque voluntas præscripsisset. Hoc donum videmus in sanctis & perfectis hominibus restitutum opera mortificationis.

Greg. & Basil. in B. GREGORIVS Nazianzenus refert
in vita. BASILIVM magnum consueſſe se mortificare humicubatione, & vnius tunice attritique pallij gestatione, atque etiam nocturnis ad somnum vincendum in oratione vigilijs. In cibo sumendo eam gratiam consecutus est frequentatione ieiunij, vt non solum supra

MORTIFICATIONE. 245

pra triduum in ediam produceret, di-
uini intentus sermonibus, verum et-
iam tam longè abesset à captanda in-
cibis voluptate, vt solatiū ei esset nul-
lam percipere delectationem in cibis.

De sancto presbytero Isidoro ait *In hist. Lat. 3*
siac.

Palladius, eum mortificasse se non v-
tendo linea ad carnem veste, abstin-
do ab esu carniū, & nunquam sa-
turum à mensa discedendo. Quibus,
alijsque exercitijs sic refrenauit edendi
cupiditatem, vt crebrò, quo tempore
necessarius victus sumendus erat, vel
in ecstasi mētis abriperetur, vel mul-
tam lachrymarum vim effunderet, ro-
gatusque cur illacrymaret, respondit, se
summo pudore suffundi, quod cū ho-
mo à Deo conditus sit ad vescendum
cibis caelestibus, imò ad perfruendum
Deo in voluptatum paradiso, tamen
cōtra omnem rationem instar belluæ
se abijciat ad pastum terrenum.

In Statu Innocentiæ homines erāt
omnis timoris humani expertes, quia
nullus erat, qui nocere eis vellet, vel
posset. At mortificationis studio san-
cti homines ad maiorem perfectionē
perueniūt, nempe, vt licet non desint,
qui

qui nocere & incommodare velint, tamen timore vacui maneant. Sic enim voluntatem suam coniunxerunt & conformarunt cum voluntate diuina ut parati sint omnia mala perpeti temporalia diuina eius manu permittenda, scilicet conscientiam, creaturam nullam sibi vlla re incommodare posse, nisi voluntas diuina accesserit.

*In eius
vita.*

SEVERVS Sulpitius narrat S. Martinum in huac modum se mortificasse. Vili induebatur tunica etiam postquam Episcopatum iniit, carnem aspergendo domabat cilicio, nunquam in excelsa cathedra sedebat, sed in humilibus sella. Ante Episcopatum proprio famulo caligas detrahebat, calceam etiam munda-
dabat, mensam eius ministrabat. Postquam vero factus est Episcopus ipse conuiuiis suis aliunde venientibus aquam in manus fundebat, ipse pedes eorum lauabat. Contempnum sui tantoperè amabat & querebat, ut S. Hilarius, quo eum diutius secum retinere, nec sacerdotem, nec Diaconum eum consecrare voluerit, sed tantum Exorcistam, quod munus erat iuuenum, & senes deducebat. A presbytero quodam

MORTIFICATIONE. 247

ministro suo grauissimis sæpe iniurijs
iam Episcopus laceffitus, (appellabat
enim illum insensatum, impostorem
& superstitiosum) solo patientiæ cly-
peo se defendit. Iniurias alijs illatas ca-
stigabat, suas ita negligebat, vt nec ira-
ti animi indicia vlla proderet. Sciebat
enim se ampliorē suūctum ex illis pati-
enter tolerandis quàm vluscendis re-
laturum. Atque hoc genere exercita-
tionum tantam contra omnem metū
humanum victoriam nactus est, vt cū
aliquandò in itinere incidisset in latro-
nes, atque vnus iam securim in eius
ceruicem vibraret, ille metu vacuus
ictum paratus fuerit excipere, Quo fa-
cto latronum alter permotus, rogauit
sanctum Dei, an non timuisset, ille ve-
rò respondit, nunquam se magis fuisse
se securum, quàm tunc.

In historia S. Elezarij Comitis A. *Surius in:*
septemb.
riani, legimus eum licet coniugatum
& nobilissima stirpe editum, tamē cili-
cio corpus afflixiss, & in eo dormiuis-
se cū esset corpore san^o, crebrò ieiunas-
se, & catenula ferrea se diuerberasse, quā
bus medijs tātā à Deo obtinuit gratiā,
vt in omnib. mūdi periculis fuerit im-

R²⁴⁷

perterritus. Aliquandò eo mari iter faciente, tanta oborta est tempestas, vt malus nauis cum artæmone diffringeretur, vela discerperentur, vectores omnes vlulatibus, desperatisque vocibus omnium aures completerent; at ille formidine omni remota orationi vacabat. Rogatus deinde, an timuisset, respondit se nec tunc, nec aliàs vllum genus mortis timuisse, sed se totum diuinæ voluntati commississe, paratumque fuisse, vt alijs saluis, fluctibus hæreret.

*In hist. reli.
cap. 6*

In statu iustitiæ originalis, omnia animantia, quantum vis fera, hominis imperio erant subiecta. Idem obtrunere multi sancti vi mortificationis. Theodoretus scribit admirandum monachum Simonidem, mortificandi sui causa, se in spelûcam inclusisse, & orationi noctu diuque, omnibus communitatibus humanis exclusis, vacasse, solisque herbis victitasse: vnde à Deo gratiam obtinuit, vt bestia ad nutum illi parerent. Cum aliquando in eum incidissent viatores qui à recta via aberrarant, cuperentque sibi eam demonstrari, iussit eos præstolari, donec bini

leones

MORTIFICATIONE. 249

leones accurrerent, qui accepto mandato magna mansuetudine duces se i-
tineris illis prebuere, donec restā viam
attigissent.

Patre 3. l.
8. c. 36.

In historia Ordinis Minorum refer-
tur magnum quēdam seruū Dei no-
mine innocentium de S. Angelo, infi-
gnem que verbi diuini cōcionatorem,
ad mortificandam honoris cupidita-
tem, se, quantum honestas patiebatur,
omni veste spoliasse, oneratūq; alijs
& cæpis per vias vrbis, in qua concio-
nabatur, incessisse. Quod quia ille fe-
cerat causa expugnandæ vanæ gloriæ,
zeloque se mortificandi, factum est, vt
populus nullum inde scandalum ac-
ceperit, sed maiori eū amore & hono-
re deinceps fuerit prosecutus. Deinde
ad tantam vitæ puritatem hoc exerci-
tij genere peruenit, vt videretur ad pri-
mæ innocētiae statum reuertisse. Nam
auiculæ illi obsequabantur, auolando
vel aduolando quoties vellet, cantādo
item, & lætinæ varia signa vna cum
ipso demonstrando, ac tādē acceptæ
eius benedictione discedendo. His a-
lijsque simili bus exem-
plis, quæ in le-
ge Evangelica, vt diximus, sunt innu-
M mēta.

250 TRACTATUS DE SVI

mera, Deus declarare voluit mortificationis virtutē. Vnde duo haurire possumus documēta: Alterū est, quod hinc facillē intelligamus summā maiestatem & sublimitatē legis Euāgelicę, quippe in qua talia efficit mortificatio, qualia in nulla alia secta vel lege efficiuntur, ut statim declarabimus. Alterum est, magno animi ardore & studio, opledēdā esse hęc mortificationē, omnesque corruptę naturę nostrę cupiditates frāgēdas, ut paulatim sanetur, & cū puritate & promptitudine ea faciat, quę Deo iudicat gratissima. Cōstat sanitatē corporalē exigui esse pretij, & parum diuturnam, sic ut multis utilior sit infirmitas; & tamē appetitum nostrum comprimimus, & seuerē mortificationē abstinētia cibi & potus, inedia lōgā, amaris potionib⁹; & duris cauterijs ad sanitatē recuperādā, idq; credimus iustissimę rationi esse cōsentaneū: quanto iustius ergo nos mortificamus, abstinēdo à rebus secundū carnē amatis, & corpus seuerius tractādo, ad recuperādā animę salutem, cuius tā immensum pretium est, ut vel vnus gratus, in qua salus consistit, gradus, plus valeat

MORTIFICATIONE. 25r

est S. Thoma, vniuerso mundo, om- 12. q. 114. q.
nibus corporibus caelestibus, totaque 9 ad pra-
natura humana & angelica, si gratiam *MM.*
secludas. Quātūcūq; enim exigua sit
gratia, tamē diuinæ naturę, meritorū-
que Christi consors est, & quoad dura-
tionē quodā modo exæqua'ur eterni-
tati Dei. Eius siquidē beneficio ab ipso
Deo obtinetur & corporū immortali-
tas, & gloria animarū in sempiternum
duratura. O quantum quęstū facimus
quorūq; mortificationis actū diuinę
gratię innixa, nā cū illa, pariter auge-
scit nostra salus. O quā sapientes & pru-
dētes sunt qui ita faciunt; parent enim
monito Christi, æternę sapiētię, dicē-
tis per S. Ioannē, *Operamini non cibū, In hoc traxit*
qui perit, sed qui permanet in vitam æ. P. 3.
ternā. Qua autē moderatione hæc ex-
empla sanctorum sint imitāda postea
tractabimus.

CAPVT X.

*Mortificationis beneficio non sanari na-
tura corruptionē, vel animi per-
turbationes euelli, nisi
in fidelibus.*

VT intelligamus clarius, vnde mortifi-
cationis virtus tantam efficaciam
M 2 conse-

consecuta sit, plurisq; eam faciamus,
 & Christo Domino dignas, p̄ tanto be-
 neficio gratias repēdamus, op̄eræ pre-
 tium facturi videmur, si exponamus,
 quemadmodum in omnibus huius
 mundi sectis & factionibus homines
 sapientes & prudentes extiterint, qui
 se in mortificationis, quam rationi cō-
 sentaneam lumine naturali intellige-
 bant, studio exercerent; licet nullus eo-
 rum, quia fidei veræ expertes suēro, e-
 ius beneficio vel felicitatem æternam,
 vel victoriā humanarum passionum
 sic affecutus. Et si enim imperfectas
 quasdam virtutes, vel potius virtutum
 umbras, non tamen perfectas virtutes,
 & omnibus numeris absolutas attinge-
 gere potuerunt: suo enim vitio gratiæ
 diuinæ donum repulerunt, sine quo
 nullus aditus ad culmen virtutum pa-
 tet Cuius rei illa causa videtur, quia
 quoties operam dabant coercenda a-
 licui perturbationi, non id faciebant
 solo amore virtutis, aut vt Deo, id per
 per lumen naturæ suggerenti, obli-
 querentur, sed amore nimio sui, hu-
 manarumque laudum. Itaq; vitium
 vitio, & passionem passione expugna-
 bant.

MORTIFICATIONE. 233

bant, haud secus, atque is qui furandi cupidus, à furto abstinens, ne si deprehendatur publicè pudeat, cupiditatem furandi vincit cupiditate honoris sui: vnde si metus hic absit, furatur quantum potest. Sic prorsus vltu venit Philosophis Ethnicis & alijs huius mundi sapientibus, qui vt erant homines, ingenio & prudentia præstantes, maximi faciebant honores, & summam existimationem apud homines. Vnde quoties se offerebat materia ardua & difficilis, inclinationiq; naturali cõtraria, si ex ea videbant redundare magnam apud homines laudem & opinionem virtutis, in ea se strenuè etiam cum periculo valetudinis, fortunatum, & aliquando vitæ, exercebant; si verò nulla spes honoris affulgebat, illico deserebant tanquam inutilem. Confirmare id facile possumus Græcorum Romanorumque, qui opinione omnium sapientissimi, virtutumque studiosissimi habiti sunt, exemplis, idque ex autoribus grauissimis tam Christianis, quàm Gentilibus, qui hoc argumentum sunt persecuti. Faciemus autem breuissimè, conuenienter scopo, ad quem colligamus

M 3 Se-

SOCRATEM imprimis con-
stat omnibus Græciæ Philosophis ob
doctrinæ sapientiæque moralis studiū
fuisse antelatum, & oraculi loco habi-
tū, de quo Plato eius auditor in hæc
verba scripsit: Socrates mortalium
æminum, quos nos cognouimus sa-
pientissimus, æquissimus, & opti-
mus extitit. Excruciabat se tolerando
frigus, nudis pedibus per niues in-
cedendo, & parvè victitando. Immotus
caelo immitti ab vno solis ortu ad alte-
rum eodē loco persistebat, vestitu vte-
batur vili, lacero, & peruetusto, iniuri-
as & contumelias vxorū suarum, quas
habebat, quæ lotio illum, alijsque loti-
dibus nonnunquam perfundebant,
eam æquo animo ferebat, vitæ etiam dis-
simularet, se ab illis læsas. Docuit
fugiendas voluptates, cibum ad satu-
ritatem non esse sumendum, à lauri-

Plato in tijs abstinendū, potū eū sumendū, qui
Coniun. primò occurreret. hæc qui facerent, &
Diog. in vi- paruo contenti forent, Dijs esse proxi-
sa. Socrat. mos. Hæc de Socrate Plato, & Laert.

QVOD autem Socrates hoc mor-
tificandi exercitio, gratia diuinā be-
neficus, neque restituerit naturam, neque

MORTIFICATIONE. 259

animi affectiones efficaciter perdo-
muerit, sed viuas & intimis præcordijs
inhæretes reliquerit, inde clarè liquet,
quia alijs in rebus, alijsque tempori-
bus, cum nulla captandi honoris hu-
mani se offerret occasio, plurimum ia-
dulst animi perturbationibus, ratio-
nisque limites transgressus est. Esto,
ingenti inedia siti que nonnunquam
se discruciarit: at aliàs crebrius in om-
ne genus intemperantiæ se effundebat,
totasque noctes insomnes inter po-
cula, cum tamen socij, hauriendis cali-
cibus fessi, cubitum concessissent, tra-
ducebat. Ita testantur veteres scripto-
res, quos sequitur Theodoretus. Et
Plato, in dialogo quodam de cõme-
morat, eum mensæ accumbentem, quo-
ties ad potandum vrgeretur, plus alijs
bibisse; nec tamen, quod mirandum
erat, inebriatum fuisse. Tum ali-
quando quidem æquo animo contu-
melias irrogatas tolerabat, sed aliàs ira
& furore totus exardescibat; Nonnun-
quam placidè & sapienter, cum om-
nis molestia abesset, homines allo-
quebatur; at quoties re aliqua offensus
erat, asperimis verbis eos excipiebat.

M ← Ita

*lib. 12 de
cur. grec.
affect. Pla-
to in Gen.*

Theo. l. cit. Ita affirmat Porphyrius, qui fuit Platonius, & testimonio Aristotelis, qui vitam Socratis scripsit, confirmat. Deinde si quando iniurias patienter ferebat, non obscure indicabat se id aucupandæ gloriæ causa facere. Nam, ut

Laer. in eius vita.

refert Diogenes Laertius, cum mirarentur quidam eum calce percussum, nullum irati animi signum dedisse, respondit, quid facerem, si bestia me calce

Theo. l. cit.

ferjisset? num intendissem ei litere? Quo responso indicabat, se idem patienter ictum sustinuisse, quod auctorem contemneret, & pro bestia haberet. Quod item mulierum probra perfricta fronte perpeffus sit, non aliunde profectum est, quam quod probris causam dederit: nam si quando ille inter se contenderent, non ad concordiam eas cohortabatur, sed otiosè rixantes spectabat, & iridebat, atque ita earum iras in suum caput conuertebat. Arrogantiam quoque suam palam declaravit, quando, ut re-

In apologia pro morte Socratis.

fert Plato, coram iudicibus Atheniensibus iactavit se oraculo Apollinis mortalium omnium sapientissimum indicatum, & confessus est ita esse, sequens multis et varijs hominum ordinibus & sta-

MORTIFICATIONE. 217

& statibus re ipsa comprobasse, ipsos nihil scire, se autem scire multo amplius. illos siquidem, cum nihil scirent tamen arbitratos fuisse se aliquid scire, se verò & nihil scire, & scire quod nihil sciret. Dixit etiam iudicibus, auctore M. Tullio, se maximos meruisse honores. Quibus dictis magnam certè animi vanitatem ostendit, quam & inter ipsos gentiles prudentissimi quiq; notarunt & palam suggillârunt, teste Laetio in vita eius, & Lactantio in diuinis institutionibus, nec mirû. quid enim erat Apollo, cuius responso sapientissimus dictus erat, nisi idolû, per quod humani generis summus impostor, & mēdarij pater Diabolus loquebatur?

Laet. l. 3.
ca. 10.

PLATO, qui Socrati successit, & virtutis sapientia que fama suo æuo fuit omniû celeberrimus, vnde & diuinus appellatus est, mortificandi quoq; studium coluit. Nam temperatè & sobriè vivebat, persæpè semel tantum in die cibum sumebat; opes contempsit, patrimonium enim suum alioquin copiosum reliquit fratribus, & honores in Repub. nunquam ambiuit. iniuria

M 5 affectus

affectus à Dionysio Siracufano, non se vindicauit. Atq; hę sunt virtutes, quas ei tribuunt in vita eius Diogenes Laertius, & Marfilus Ficinus. Verū manifestum est, etiam si hę laudes deo dicantur, nunquam tamen eum efficaciter refrænasse animi passiones. Et tamen licet aliquādo parcè cęsarit, tamen crebriò in intēperantia excessit, vt

*Li. 4. grac.
affect.*

testatur Xenophon, Porphyrius, & B. Theodoretus. Sæpe nauigabat in Siciliam, vt illius regni delitijs, splendidijs & opipara Dionysij regis Siculi mentia frueretur. Cum quo congruit, quod Laertius scribit, eum docuisse cum dies Baccho sacri aguntur, conueniens esse, vt vsque ad ebrietatem potetur. Quod ad irę perturbationem attinet, tam erat iracundus, vt mentem eousque ratione omni destitueret hęc affectio, vt non auderet castigare famulorum suorum lapsus, omnibusque qui irato in oculos incurrebat repugnabat, vt idem Laertius memorat. Vani hominum timoris seruus fuit & mancipium, nam cum agnosceret vnum tantum esse Deum & grauitè hallucinari, qui plures ve-

*In eius vi-
sa.*

nera-

MORTIFICATIONE. 239

nerarentur Deos, tamen ausus non fuit idololatriæ crimen reprehendere Si fuisset, inquit Lactantius, iustitiæ defensor, omnem operam locare debuisset in euertenda falsorum Deorum superstitione. Verùm non solum non illud præstitit, sed etiã hominum metu multis idololatriis fauuit. Quare & in libris suis ac epistolis non Dei, sed Deorum nomen, ut alij, usurpabat. Ac in libro de Republica permittit Dijs erigi statuas ligneas & lapideas, ac, ut docet S. Augustinus, etiam sacrificia ijs faciendâ censuit, dicens ea in re credendum esse Poetis. Quare non dubitat B. Chrysostomus cum inter idololatriæ patronos numerare. Denique ex omnibus, quæ fecit vel scripsit contra bonos mores, facile apparet, quantum non nullam aduersus perturbationes animi pugnam habuerit, nũquam tamen è pugna retulisse victoriã, quia neque pugnavit, ut debuit, neque donorum naturalium, quæ à Deo acciperat, præsidio ita usus est, ut impetrate à Deo posset & notitiam super-

M 6 natu-

Lib 5 diu.

insti. c. 15.

Theod. l. 3.

grac affect.

Aug. l. 8. de

cinit. c. 12.

Plato in

Tim.

Chryf.

in c. 1. ep.

ad Rom.

360 TRACTVS DE SVI
naturalem, & diuinam gratiam per
turbationes expugnandi.

CAPVT XI.

Alijs exemplis idem declaratur.

EX omnibus gentilium Philo-
phis; qui mortificandi se studio
dediderint, primas facile obrinu-
Laet. in it Diogenes Cynic⁹. Vescebatur enim
vita. herbis & carnibus crudis, veste abiecta
& vili utebatur, domus & lecti loco con-
tentus veteri dolio, quod in quamcu-
que partem si nimius aestus solis eum
adureret, volutabat. Hyeme nudis pe-
dibus calcabat niues, & staturas niue
coopertas amplectebatur. In pera ge-
stabat scutellam duplicem, alteram ci-
bi, alteram potus sumendi causa. Cū-
que forte conspexisset puerum manu
haurientem aquam, & alterum cibum
capientem e crusta panis, mox vtram-
que scutellam abiiecit, tum vt paupe-
rior esset, tum ne à puero victus vide-
retur. Pluuio caelo imbres etiam ma-
ximos excipiebat, vt maderet totus
eius. Et tamen per hæc mortificationis
exercitia se vnã quidem in se per-
uerſam

MORTIFICATIONE. 247

uerſam cupiditatem domuit: quem ad
modum liquidò cæteri eius mores de-
clarauerunt. Nam eos, qui ad iracun-
diam ipſum prouocaſſent, per omnes
urbis vicos inſamabat, ab ſentibus de-
trahebat, præſentes aculeatis dictis
perſtringebat, gaudebat ſalibus & io-
cis, aliaque indigna faciebat, quæ ho-
neſtæ aures non ferant. Quo exemplo
ſatis indicauit, ſe omnia ſua feciſſe au-
cupandæ apud homines vanæ gloriæ
cauſa, & non ad refræmandos animi
affectus. Quod non ignorauit Plato,
qui cum aliquandò animaduertiſſet
homines commiſeratione eius mo-
tos, quod ſineret ſe deſis perſundi im-
bribus, in hæc verba eos eſt allocutus:
Si vos miſeret illius, abſcedite, nec am-
plius in eum oculos conijcite. indicâs
illud eum feciſſe honoris captâ di cau-
ſa, nec facturum feciſſe, ſi deſuiſſent
ſpectatores.

Inter Romanorum optimos, & vir-
tutis, de qua agimus, ſtudio commu-
ni hominum fama deditiſſimos fuere
duo Catones: hi enim quaſi prodigia
quædam prudentiæ & veræ virtutis
extitit, & tamen tota ſua viuendi ra-
tione

*Plut. in vi
ta Cat. ma
ioris.*

tione apertè demonstrarunt se nullam
animi perturbationē superasse. Caro
Maior, dictus Cēforius, qui fuit Romę
Cōsul & Censor, mortificabat se tem-
peratè comedendo; nam in cœnam
non sinebat inferri tibos coctos. Vesti-
tus ei erat vilis, & habitatio vulgaris,
manibus suis prædia sua colebat, nec
aliud vinum, quàm operariorū suorū,
bibebat. Cumq; more receptū esset,
vt Prętores in lectica vel rheda magno
apparatu & hominum comitatu ve-
herētur, ille Prętor factus, omni pom-
pa repudiata vno ministro, quem ap-
paritorem vocant, contentus, in pub-
licum processit. Planum verò est eum
parum hoc mortificandi genere pro-
fecisse. consueuerat enim, teste Plu-
tarcho, facta sua laudare & in cœlum
tolleere, aliorum contemnere, ac pe-
nitus deprimere. Mancipia, quę per o-
mnem vitam illi seruierant ob deu-
xam ætatē facta inutilia domo extur-
babat, vel vendebat, quod erat sum-
mæ inhumanitatis; ancillas item è cor-
pore quæstum facere sinebat. Atque
ita cupiditate honoris mundani & pe-
cuniarum passiones alias vincebat.

Caro

MORTIFICATIONE. 263

Cato verò Minor, Vticensis dictus, & Censorij nepos, qui præcipua quæque officia in Romana Repub. gessit; se in hunc modum mortificabat. Non utebatur purpura, velut alij eius æquales, sed veste simplici, sæpe domo exibat, sine calceis, nonnunquam etiam sine tunica, ut quâdo aliquò proficiscebatur, socioq; equitate incedebat pedes; Cælo præfrigido nudo capite foras prodibat: Quo tēpore magistratū gessit, nulla munera accipere voluit; nec vllam in se suscipere functionem publicam, nisi cognitis & exploratis prius eius legibus & conditionibus. Quæ omnia, fertur fecisse nō ob gloriam vanā, sed quia rationi parendum esse censuisset, contemptumque hominū contēnendū. Quare & in tāta existimatione fuit apud Romanos, ut quoties sanctū aliquem *ἀντινομασικῶν* appellare velent, nominarent alterum Catonem. Neque tamen hac exercitatione vniquam id cōsecutus est, ut passiones rationi haberet subiectas. Nam, ut habet Plutarchus, notatus fuit de potus intēperatā, nimioq; sumptuū superuacuo- rum excessu, & cōiugē propriā mutuo dedit

264 TRACTATUS DE SVI

dedit Hortensio amico suo. Tanta quoque eius fuit arrogantia, ut cū degeret Vtica in Africa, & Iulio Cæsare ad Imperium euecto Vtices eo legato uti cuperent ad Cæsarem, rogatum ut noxas pristinas eis cōdonaret, respondit, ut amandarent in hanc rem non se, sed alios, se siquidem non modo non esse inter victos numerandum, sed etiam toto vitæ cursu ob virtutum cultū victorem Cæsaris extitisse. Unde ne videretur ab eo victus, vel eius favore & clementia opus habere, ea desperatione sibi ipsi gulam præcedit.

*In lib. lumi
nar. Eccl.
serm. 7.*

Ex his tantorum virorum, apud Gentiles virtutis nomine celebratissimorum exemplis, perspicue liquet, extra Christi Ecclesiam fuisse quidē exercitationem aliquam mortificationis, sed non tantam, quanta necessaria erat ad extirpanda vitia, eorumque fibras & radices, animi, scilicet, passionis, sicut alicubi benè observavit Bonaventura, dum scribit, priscos Philosophos, ut Platonem, & reliquos, etiam si multa de Deo & virtutibus veritati consentanea eruditè tradiderint, tamen

MORTIFICATIONE. 265

Rom. 7.

tamen remansisse in tenebris, nec vllam veram virtutem affecutos esse. Nā ad veram virtutem requiritur primū recta intentio, vt quærat Deum; qua illi caruerunt: deinde, vt animi morbi, hoc est, peccata & prauę propensiones sanentur: sanare autem nemo se potest, nisi cognoscat naturam morbi, verum mediū, & medicinam. at Philosophi, nec grauitatem morbi sui, nec medicinam, nec mediatorem venturum agnouerunt. Loquitur autem S. Bonauentura, non de eo quod consequi poterant Philosophi, si lumine naturali, diuina adiuuante gratia, rectè vti essent: (nam si fecissent, quod secundum vires naturas potuissent, Deus neq; lumen, neque auxilium negasset ad veras perfectasque virtutes agnoscendas, accipiendasque, sicut nō negauit B. Iob, alijsque gentilibus:) sed loquitur de eo quod re ipsa euenit, nempe eos idē pristinis vitijs & passionibus inuolutos mansisse, quod nō se comparārint, vti poterant, ad accipiendum fidem & gratiam venturi mediatoris Christi. Vnde rectè dicit Laurentius, Fuisse magistros virtutum, quibus

*Lib. 3. diui.
iustit. c. 15.*

quibus ipsi carebant. Si enim diligenter expendamus eorum vitam & mores, deprehendemus eos fuisse obstinos, arrogantes, iracundos, curiosos, & libidinosos, qui sapiētiae specie & titulo sua obtexerint flagitia, domiq. fecerint, & publicè reprehēdebāt in scholis. Cōfirmat id Lactantius M. Tullij testimonio, qui vt ex illorum numero erat, ita ingenuè fateatur sic se rem habere.

Neque exigua utilitas est, huius rei veram habere notitiam, quippe cum in ea clarius eluceat virtus diuina in lege Euangelica declarata, quæ lex manifestissimū testimoniū veritatis fidei nobis subministrat. Liquidò enim notare possumus, cur cum illi mundis sapientes per omnem vitam mortificationis exercitium coluerint, nullam tamen virtutē affecuti sint, nullā passionē animi domuerint: & contrā, cur in Ecclesia Christi Christiani exercendo eādē mortificationē secūdū doctrinā legis Euangelicæ, & veras virtutes consecuti sint, omnibusq. perturbationib. perfectè imperārint, in omni vita, quæ cūque occasione humillimi, māsuētissimi, & patientissimi. Quam perfectā victo-

MORTIFICATIONE. 267

victoriam & aliquando tēpore breuif-
simo, imò etiā vno actu feruēti, mor-
tificationis adepti fuēre : vt patet ex
conuersionibus subitis, admirādisque
quorundam flagitiosorum hominū in
magnos sanctos. Vnde perspicuē sequi-
tur, Deum esse qui beneficio mortifi-
cationis illa effecerit, sicut solius Dei
est ficere homines perfectē iustos &
sanctos; imò, vt loquitur S. Thomas,
nullum est Dei opus maius in mun-
do, in quo illustrius sapientia & bo-
nitas diuina resplendeat. Quare mor-
tificatio philosophorū fuit solius vir-
tutis naturalis opus, vnde sanare animā
nō potest Christiano, cuius autem opus
gratię supernaturalis, ab infinita Dei
potentia profectum, atque idcō &
penetrauit animam, & sanauit, &
ab omni vitio passioneque inordina-
ta purgauit. Quę non eo fine di-
cuntur, vt indicetur hac vel alia
ratione euidenter veritatem fidei de-
monstrari, (fides enim non niti-
tur humanis rationibus, sed solo Dei
verbo) sed quod, qui rationem
penetrat, euidenter cognoscere pos-
sit, id quod Christiana fides docet,
crede debere, quandoquidem tales ef-

fectus mortificationis in solo populo Christiano deprehendimus, & ideo nec alium vindicare auctorem, quã Deum, vt diximus.

Iam verò non solùm mortificationis Evangelicę efficaciam mirabilis elucet, ex comparatione facta cum mortificatione Ethnicorum, sed etiam ex comparatione eorum qui in lege vel naturæ vel scripta sanctitatis nomine celebres fuerunt. Ac miranda quidem hæres est, & consideratione dignissima. Habuit enim omnib. seculis Deus homines quosdam iustos & sanctos qui ante aduentum filij Dei in mundum crediderunt eum venturum, gratiæque eius participes fuerunt. Hi seuerissimè sanctę huius mortificationis exercitium coluere, vt annotauit S. Paulus de veteris testamenti Patribus. *Circuierunt, inquit, in melotis in palibus caprins, egentes, angustiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis, et in cauernis terra* Et quamuis hi fide in Christum venturum, & dictis alijsque sanctis exercitationibus veras virtutes obtinuerint, passioni-
sua-

Heb. 11

MORTIFICATIONE. 269

suarum victoriam; tanta enim virtute
præditi erant, vt Apostolus iam dix-
erit, mundum eorum conuersatione di-
gnum non fuisse: tamen residua erant
in ijs quædam imbecillitates, vt homi-
num timor, metus tribulationum,
horror crucis, quibus satis declarabant
se non plenè & perfectè perturbatio-
nes omnes cocircuisse. Quanto metus
concutiebatur Patriarcha iacob in ad-
uentu fratris Esau? Quàm trepidabat, *Gen. 32.*
& excruciabatur Moyses in onere gu-
bernandi populi israelitici à Deo im-
posito? Magnus propheta Elias cū ad
mortem à iezabel quæreretur, quanta
in afflictione fuit, quàm intimo ani-
mi sensu à Deo petijt vitam cū morte
commutare? Ieremias propheta licet
in vtero materno sanctificatus, quan-
to perè horrebat carcerem, quantoque
dolore cum apud Sedechiam regem
deprecabatur? *Iob. 3 & 6.*
Tob. 2.
bias quamuis admirandam in tolerā-
dis afflictionibus ostenderint patien-
tiam, tamen quantam inter eas sense-
re molestiam? At in legis Euangelicæ
sanctis videmus tam perfectè omnem
humanum metum excisum & mor-
tificat-

Rom 3.
2. Cor. 1,
Heb. 2.

tificatum, vt nō modò non angeretur in afflictionibus, non horuerint carceres & tormenta, sed etiā omnis generis cruces amârint & optârint, ad vitula & mortem perferendam se vitrò obtulerint, ac in acerbissimis supplicijs exultârint: Hæc beneficio mortificationis ideo efficiebantur in noua lege, nō autem in veteri, quia post mortem & passionem Christi, Deus per hoc medium & alia, vberiore gratiam, donorumq; spiritualium ampliorē copiam communicauit fidelibus. Christus enim sua morte promeruerat illam liberalissimam effusionem spiritus sancti in die Pentecostes peractam.

Hanc virtutis diuinæ, quæ in lege Evangelica est, notitiam haurire possumus ex mortificationis sanctæ effectis, quæ neque in sapientibus huius sæculi, neque in veteris testamenti sanctis deprehensa fuêre: ac pariter intelligere, quanti beneficii loco habere debeamus, quod Deus Evangelicæ mortificationi tam mirificā vim & efficaciam attribuerit perfectè subiugandi omnes animi perturbationes, & multa cœlestia charismata accurren-

landi

MORTIFICATIONE. 271

landi. Quis iam non animetur ad fugienda omnia comoda & blandimenta corporis, ad amplectendas penas, carnis que propriæ afflictiones? sapientissimi Gentilium ab illecebris quas naturaliter amabant, se abstinebāt, mediam, frigora, niues, paupertatem æquo animo tolerabant ad captandam virtutū vmbra, veraque sapientia destitutos existimabant, qui id non facerēt: quātō magis in lege Evangelica id faciendum est, vbi ad veram virtutem sapientiamque contenditur, ac exiguo labore cum gratia diuina coniuncto perfecta obtinetur passionum victoria.

CAPVT XII.

Quod homo beneficio mortificationis satisfaciat pro noxis admissis, & à promeritis poenis liberetur.

QUONIAM homo dum peccat, aut voluptatulam quandā venatur, quā non deberet, aut refugit poenā, quā suscipere fas erat; diuina iustitia voluit, vt ad satisfaciendū pro culpa.

culpa, & ad animam debito ordini re-
stituendam se ipse mortificaret, absti-
nendo ab rerum quarundam licitarū
vsu, quæ oblectare poterant, & poenā
aliquam tolerando, quam poterat li-
cite declinare. Id B. GREGORIUS declar-

Greg. hom. 84. in Euā. rat his verbis. *Cogitandum summo para-
est, ut qui se illicita meminit commissis-
se, à quibusdam etiam licitis studeat ab-
stinere, quatenus per hoc conditoribus
satisfaciat, ut qui commisit prohibita
sibi metipso abscondere, debeat etiam con-*

*Aug. de ve-
ra & f. poe-
nit. c. 15.* cessā. Hortabantur siquidem quōsdam
sancti Patres ipsos poenitentes, ut ad
satisfaciendum Deo, & ad expiandam
offensam non modo à peccandi con-
suetudine discederent, verum etiam
contrarijs operibus virtutum Deum
Phyh. iratū sibi reconciliarent. Vnde S. Chry-

Chry. hom. 3. in Matt. in imperf. sostomus. Quemadmodum, inquit,
sauciato non satis est telum vulneri
exemptum, sed præterea opus habet
chirurgi cura; sic in crimen lapsō post
confessionis & absolutionis antidotū
necesse est fructus dignos poenitentiae
adiungere. Declarans autem, cuius-
modi esse debeāt fructus, subiicit. *Cari-*
uem tuam nimio cibo & potu perin-
teatpe-

MORTIFICATIONE. 273

temperantiam onerasti? castiga eam
seu ieiunio & aqua potu. Ocu-
los venustarum rerum aspectu & quo
petulantius oblectasti? coerce deinceps
illos, & vsu conjugij etiam licito, quo-
ties potes, te priua. Verbis factisue in-
iuria affecisti proximos? nunc labora,
vt omnibus maledicentibus benedi-
cas, & beneficijs etiam tibi eos deuin-
cias. In eadem sententiam B. Ambro-
sius alicubi alloquitur virginē lapsam.

*Amputentur, inquiens, erines, qui per Ambr. ad
vanam gloriam occasione luxurie pra- virg. c. 8.
siterunt. Defluant oculi lacrymis, qui
masculum simpliciter non aspexerunt.
Palleat facies, qua quondam viruit
impudicē. Deniq; totum corpus incuria
maceretur, cinere aspersum & opertum
silicio perhorrescat, quia malē sibi de
pulchritudine placuit. ita Ambrosius.*

HANC doctrinam proculdubio
Deus scribit in cordibus verorū pœ-
nitentium. nam quando anima homi-
nis à Deo illuminata seriò expendit,
quid peccando fecerit, vt quod ob bre-
uem & vilem voluptatulam diuinam
maiestatem contempserit, illam que
cui summum amorem & gloriam, vt
N. pote

pote infinito bono, imò omnium bo-
 norum fonti, debebat, quasi calce ab-
 iccerit, ac creaturæ è nihilo factæ, qua
 pura vanitas est, omnium rerum crea-
 torem posthabuerit: adhæc dum con-
 siderat, quoties sempiternas inferni
 meritis sit pœnas, & quod peruersæ
 corporis inclinatioes perpetuò ip-
 sum ad omnia mala extimularint, in
 seipsum sancta quadam indignatione
 accenditur, atque ad tuendum diuinæ
 iustitiæ honorẽ, vindicãdosq; temera-
 rios lapsus suos, sedulo cogitat, quam
 crucem singulis membris deinceps
 imponere velit, vt verè carnem cru-
 cifigat cum concupiscentijs suis. S.
 PAVLA Romana aliquando coe-
 poris delitijs nimium indulserat, et
 postquam DEVS ei oculos mentis
 patefecit, vt commemorat S. Hierony-
 mus, grauiter corpus afflixit, molli-
 linteamina & serica pretiosa asperit
 cilicij cõmutauit, & itã fuit cõtinen-
 tia, vt excẽptis dieb⁹ festis, vix oleũ
 cibo caperet, sed nec vini guttulam
 potum admitteret. Dum hoc generis
 mortificationis dicta matrona vire-
 tar, dicebat, *Affligẽdum est corpus quod*

*Hier. ep. 27.
 ad Eustor.*

MORTIFICATIONE. 275

multis vacavit delitijs: longus risus perpeti compensandus est fletu, &c.

S. Eligius, dum iuuenis esset, tunc
ste Audæno Rotomagensi Episcopo
olim eius sodali, locuples erat, pulcher,
& omnibus charus. Vestibus utebatur
sericis auro & argēto pertextis, cingu-
loq; gemnis & lapidib. pretiosis splendē-
do, consuetudine utebatur principū in
aula regia virorū, ipsiq; ad eō Regi cō-
iunctissimus. Postquam autem Deus
eor eius teugit, perfectæ mortificatio-
nis desiderium in illud immisit, sic
prorsus, vt conatus & studia eius om-
nia superiori vitæ essent contraria. nā
vestimenta byssina & aurea conuer-
tit in cilicium, cingulum gemnis ful-
gens in funem rudem, aulicos ludos
& ocia in nocturnas preces & vigilijs,
sodalitatem optimatum regni, in fa-
miliaritatem peregrinorum, egenorū,
infirmorum, captiuorum, aliorumq;
hominum miserabilium, quibus om-
nia officia seruilis, (etiam dum ad
Episcopatum, licet inuitus, esset ene-
sus) detulit, aquam manibus in-
fundendo; easq; exosculando, cibū
potumq; mensæ inferendo, peder-
calidā

calida abluendo, & alia id genus agendo. Hic semper in Christi Ecclesia fuit Penitentium spiritus.

Atque hinc alius ingens mortificationis fructus exoritur; quod, nempe, per illam omnibus corporis animique liberemur incommodis, quae Deus in peccatorum nostrorum poena designarat. nullum enim peccatum, sine magnum siue paruum immune esse potest à poena. Vel enim à Deo castigandum est in altera vita cruciatu inferni aut purgatorij, vel in hac vita afflictione temporali; aut certe ab ipso homine mortificatione voluntaria; quae vindictam quasi sumat de seipso, ut

Anse. in ep.

1 Cor. 11.

Naum. 1.

iuxta. 70.

cert. B. Anselmus. Cum vero Deus, ut ait propheta Naum, non puniat peccatum aliquod bis in idipsum, confessio est, si Deus aliquem in hac vita propter peccata immissa afflictione, quae tamen ille patienter propter Christum toleret, plenè castiget, non esse deinde castigandum in altera; & si non voluntariam de nobis poenam, quae gravitate lapsus adaequet, sumamus fore; ut non solum alterius vitae supplicij, sed etiam multis huius vitae

MORTIFICATIONE. 277

tumnis, cæteroquin euenturis, exima-
 mur. Hoc vtrumque mysterium decla- *1. Cor. II.*
 ruit S. Paulus, cum diceret. *Si nos ipsos*
dijudicaremus non vtiq; iudicemur.
Dum iudicamur autem, à Domino cor-
ripimur, ut non cum hoc mundo dam-
nemur. Dijudicare semetipsum est a-
 guoscere suum lapsum, eumque coar-
 guere, & pena voluntaria expiare. Quod
 si homo fecerit. Apostolus eum secu-
 rum reddit, quod in hac vita à Deo
 pro illo per tribulationem aliquam ca-
 stigandus non sit. Sin per incuriam ne-
 glexerit hoc iudiciū instituire, Deus
 iusto in eum iudicio animaduertit, &
 in hac vita affligit, quam afflictionem
 si paciēter ferat, tum immunem eum
 pronunciat fore à damnatione eterna,
 omnibus mundi amatoribus destina-
 ta. Hec doctrina est B. Gregorij in mo- *Greg. l. 9.*
 ralibus, vbi clare scribit, nisi presentis *mor. c. 24.*
 vitæ pœnis aliqui liberarentur à tō-
 mentis æternis, non dicturum fuisse
 S. Paulum, dum iudicamur à Domi-
 no, nos corripit, ne cum hoc mundo
 damnemur. Id autem tunc adimple-
 tur, quando homo per tribulationes
 commouetur ad veram de peccatis a-
 gendam

N 3

38 TRACTATUS DE SVI

gendā pœnitentiā. O nobilem mortificationis effectū, quo ab omnibus huius alteriusq; vitæ pœnis liberamur. Quis nō spō:è suscipiat mortificationis exercitiū, quo, exigua tolerata molestia, liberamur à pœnis grauissimis & breui afflictione à cruciatibus sēpiterminis? Non vis, inquit B. Chrysostomus, à Deo castigari, nec in hac nec in altera vita? sis iudex tui ipsius, ratione te exige, te reprehende, & corrige.

Chryf. in
1. Cor. 11.

Ion. 2.

De hoc mortificationis effectū singularia in sacris litteris exēpla existat. Memoratur Deus per Ionā prophetā Niminitas de impendēte eis clade & totius civitatis subuersione, nisi pœnitentiā de commissis criminibus agerēt. illi verò monitis parētes, vna cum Rege suo ad expianda seclera, conciliandūq; diuinū munus seuenissimā sui mortificationē amplexi sunt, cilicis & sacco se induerunt, cibo omni & potu abstinuerunt. diuinamque clementiā precibus & lacrymis implorārūt, quam & impetrārūt; qui verò in probitate vitæ constantes deinceps permanserunt, etiam ab æternæ damnationis vastitate liberati fuēre. Filij Israhel Machabæorum

1. Mach. 6.
3. 4.

MORTIFICATIONE. 279

temporibus cum extremum sibi ani-
maduertissent impēdere excidium ab
exercitu hostium potētissimo, hoc est,
47. millium hominum armatorum,
cōtra ter mille inermes, nullo alio pre-
sidio, quā mortificationis in sacco,
ciuere, ieiunio & intimis ad Deū cla-
moribus cladem illam auerterūt, imō
victoriam ex hoste reportāunt. Con-
sulō profectō facimus, quod nō ūna-
mus nos ab inimico humani generis,
qui ex inuidia præsidū mortificatio-
nis omne nobis eripere conatur, in
fraudē induci: certū enim est nulla re,
ne carni quidem nostræ, maius bonū
præstari posse; cū exigua mortificatio-
ne eam & grauioribus pœnis exima-
mus, & resurrectionis futuræ gloriam
illi adaugeamus. Pulchrè ea de re mo-
net nos B. Augustinus in hæc verba. *Aug. de tē-
tator. tit. ieiun.*
Quid facis, inquit tētor, quia ieiunas: tibi. ieiun.
defraudas animam tuā. non ei da, quod
eam delectat, tibi ipse ingeris pœnā: tuus
ipse tortor & cruciator existis? Deo ergo
placet, quia te crucias. Ergo crudelis est,
qui delectatur pœnis suis. Responde hu-
iusmodi tentatori. Excrucio me pla-
nè, ut ille parcat: do de me pœnas, ut

N 4 ille

ille subueniat, ut placeam oculis eius,
 ut delectem suauitatem eius. Nam
 victima excrucietur, ut in aram im-
 ponatur.

CAPVT. XII.

Quod beneficio mortificationis oratio-
 nes nostrae efficaciores reddantur ad
 impetranda Dei dona &

QUANDO infans à matre postu-
 lat puppam, suumque deside-
 rium tantum signis & nutribus
 declarat, nonnunquam mater aut renuit
 ei porrigere, aut differt: at quando po-
 stulat cum lacrymis, non potest se
 minus continere, quin confestim eam tra-
 dat. sic homo quando à Deo in oratio-
 ne postulat dona aliqua vel beneficia
 spiritualia, sed verbis tantum & sim-
 plici desiderio ea obtinendi, non fac-
 ile impetrat, quemadmodum quoti-
 diana nos docet experientia. Quoties
 enim virtutem humilitatis, patientiae,
 caritatis, tentationis alicuius victoria,
 pacem cordis, precandi donum, fidei
 augmentum, supplices à diuina matre

MORTIFICATIONE. 231

state petiuimus, & tamen consecuti nō
sumus, nisi fortè post diuturnum tem-
pus? Dū uerò cū studio precandiconiū-
gimus carnis, cupiditatumq; nostra-
rum mortificationem, & coram Deo
nos affigimus, citius & certius, am-
pliori q; copia, postulata impetramus.
Cuius rei causa est, quod dum morti-
ficatio sui ab oratione abest, homo nō
eo modo quo deberet se ex parte sua
comparat ad recipiendam diuinā gra-
tiam, quæ facientibus, quod in se est, &
sibi ipsis imperantibus semper parata
est. Deinde Deum mouere ad sua cha-
rismata impertienda id cum primis so-
let, si videat ea magni fieri, & cupidè
expeti, impetrataque magno cum stu-
dio conseruari: idcirco enim suorum
donorum largitionem sæpe differt, ut
in oratione perseverans desiderium
accendat magis, & assimet rem petita
pluris, impetratamq; tandem vigilan-
tius custodiat. Accedit, Deum, yti ma-
gnoperè amat hominem iustū, dum
cernit eum affigi desiderio rei postu-
latae, commiseratione motum libera-
lius & libentius dona sua celestia, quæ
ad salutem uel necessaria, uel conue-

N s nientia

cientia sunt, in tales effundere.

Quoniam verò huius rei notitia plurimum valet ad salutem nostram promouendam, spiritus sanctus eavoluit illustrissimis viris que testamenti exemplis confirmari: è quibus pauca commemorabimus; si modò in mentè reuocetur, quod initio monuimus, in sacra scriptura nomine ieiunij, sicut & in scriptis S. Patrum, crebriò omnem carnis castigationem comprehendendi. Nobilis illa IVDITH, & vniuersa cum ea Bethulie ciuitas, cum sui patrocinium à Deo postularent, & contra inimicos victoriam, non orationi vacârunt modò, sed etiam ieiunauerunt, cilicijs se induerunt, cineribus capita asperserunt, alijs que modis corpora sua afflixerunt, & impetrarunt quicquid petiuerunt. Regina Hester, cum omnibus viris & mulieribus Iudæis, quotquot in ciuitate Susa degebant, vt orationibus suis à Deo impetrarent ne sententia mortis in omnes decreta effectū suum consequeretur, monitis Esther triduo ab omni cibo & potu abstinuere, facis se obseruere, & carnem afflicere. Et mox felix

Tractatus

cap. 1.

Iud. 9.

Est. 4.

MORTIFICATIONE. 183

felix successi: exitus. Rex Iosaphat, cū 2. PAR. 20.
toto suo exercitu, omnibusque re-
gni Iuda principibus, vt liberaretur
à summo discrimine, quod inter me-
dios hostes adierat, totum, vt loquitur
diuina Scriptura, se ad orandum contu-
lit, & predicauit ieiunium in vniuerso
Iuda. DANIEL quoque prophe *Dan. 9.*
ta ad obtinendam pro populo suo li-
bertatem, aliaque dona, non orationi-
bus modo, sed etiam seuerissimo ieiu-
nio se dedit, abstinens à vino, carne,
& pane delicato, contentus herbis, alijs-
que edulij vilissimis. Quo mortifica-
tionum genere non solum à Deo im-
petrauit vt populus longa illa seruitu-
te solueretur, sed etiam promeruit
multorum mysteriorum patefactio-
nem, & diuinam consolationem ab
angelo. Ac vt constaret orationi
eius vim & efficaciam illam à mor-
tificatione accessisse, Angelus in hæc *Cap. 10.*
verba locutus est. Noli metuere Da-
niel: quia ex die primo, quo posui-
sti cor tuum ad intelligendum, vt te
affigeres in conspectu Dei tui, exaudi-
ta sunt verbatua. In hoc exemplo
quidò apparet mortificationis virtus
quæ

quamque salutaris sit eius cum oratione copulatio, ut animaduertit B. Theodoretus. Exemplo inquit, Ebnielis, qui contemptis vnctionum delictijs, pane, carne, & vino abstinuit, solisque vixit leguminibus, discimus, quam salutaris & fructuosa sit mortificationis sp̄te suscepta, quia ieiunio, afflictioniq; illi preces iungens, impetravit quod voluit.

QVI A vero idem Spiritus Sanctus noui testamenti Patres plenius instituit, quam instituerat in veteri, eodem Spirituprehendimus utrosque duetos. De Apostolis, Ecclesiisq; primoribus non semel commemoravit B. Lucas, eos dum orationi incumbere, precibus adiunxisse, ieiunia. Cum & Paulus & S. Barnabas predicatū mitterentur Seleuciam, & alio, ita ordinare Spiritu sancto, tunc ieiunantes, inquit, & orantes, imponentesq; eis manus, dimiserunt illos. Et cum idē Paulus & Barnabas Antiochia discederent, ait. Et cum constituisset illis per singulas ecclesias presbyteros, & orasset cum ieiunationibus, commendauerunt eos domino, in quem crediderunt. Hic fuit Apollō;

MORTIFICATIONE. 285

Apostolorum mos ieiunium, aliasque mortificationes iungere precationibus, idemque eorum exemplo docti postea omnes sancti in Ecclesia fecerunt; quibus, uti lumen gratiæ diuinæ excellentius vberiusque in noua quam in veteri testamento fuit communicatum, sic non dubium est, maiorem eorum mortificationem fuisse.

De S. Martino refert Severus Sulpitius, etsi vita eius fuerit continua que-
Sul. in eius vita.
dam mortificatio, tamen, cum pro arduo aliquo negotio preces erat ad Deum instituturus, ut postulata facilius impetraret, opera penitentiae mortificationisque adauxisse. Euerfurus enim delubrum quoddam idolorum, in abditum locum orandi causa se recepit, triduumque ipsum cilicio indutus & cinere conpersus in oratione perdurans promeruit, ut duo angeli operam suam in subuertendo delubro præstarent. Acturus item de rebus ad cultum diuinum pertinentibus cum Valentiniano Imperatore, cum aditum postularet, indignissime repulsam passus est. Quid faceret vir sanctus? Ad consuetam suam arma cõfugit. Sacco am-

ctus, & cinere resperfus, cibo omni & potu abstinēs se in preces dedit. Septimo die astitit precāti angelus, monuit quēve iterato accederet Imperatorem. felicem fore successum. In viam se dat, patentes omnes palatij portas inuenit, Imperator eo conspecto ira succensus exclamat, hominem arceant, non dignatur è sella sua surgere; mox miraculose estuare cepit Imperator, ac si ignis sella subiectus esset; ita animaduertē censuram diuinam mente mutata omnibus sancti viri postulatis vltro subscripsit.

*In hist. reli
giose. 2.*

NARRAT & B Theodoretus de sanctissimo monacho Iuliano multis miraculis claro, cum Cyrenses Catholici in ~~sc~~ amicitiam magnā venissent, propter hæreticos, qui, hæresiarcha quodam autore, suis cōcionibus multos è populo à vera fide abducebant, eos ad dictum S. Iulianum perfugium suum habuisse: qui non aliud consilium afflictis suggessit, quàm ut supplices in ieiunio & planctu ad diuinum numen confugerent. Consilio paruerunt, eoque ipso die quo diuinæ maiestatis opem implorauerunt exau-

MORTIFICATIONE. 287

exauditi sunt, hæresiarcha repente
quodam morbo miserabiliter extrin-
cto. Hic fuit sanctorum spiritus, hoc
ex sacris scripturis didicerant, hoc
Deus eis inspirarat, hoc experientia
probant, nempe orationem mor-
tificationi associatam multò effica-
ciorem reddi ad quidvis à Deo im-
petrandum. Vnde S. CYPRIANVS.
*Quotquot, inquit, vires vir-
tutum vidimus, quoties aliquid à
DEO obtinere conati sunt, ieiunijs
incubere & lacrymis, & pernoctan-
tes in orationibus, cilicij carni heren-
tibus supplices beneficia postularunt, nec
aliquid magnum unquam moliti sunt,
nisi prius abstinentia precessisset.*

Cum ergò hæres sic tam certa, &
à Sanctis toties frequentata, meri-
tò cum amore & sollicitudine com-
plecti debemus hoc mortificationis
exercitium. Vnde & hoc loco no-
tandum est, sicut qui peccato lethali
obnoxius est, non idcirco debet pre-
candi studium cum desiderio emen-
dandæ vitæ defugere; cum ipsa ora-
tio valeat ad impetrandam conuersio-
nem.

nem: sic qui mortificad. studium nec-
 dum cōplexus est, nō debet idē ab o-
 rādi consuetudine abstinere, cum i-
 ipsa oratione Deo cum pijs desiderijs
 oblata à Deo & voluntatem & vires
 mortificationis exercendæ consequi
 possit. Nam etsi mortificatio orationi
 maximum præsidium afferat, tamen
 ipsa oratio idē non destituitur sua vi
 & impetrandi & merendi, si aliæ con-
 ditiones necessariæ non desint.

CAPVT XIV.

*Mortificatione speciatim in usu orationis
 nem, eorū, obtineri puritatē lumenque
 internum res diuinas con-
 templandi.*

ET SI mortificatio qualicunque
 orādi modo & formæ suam vim
 & efficaciam conciliet, peculiaritè
 tamen affert orationi mentali, quan-
 do in silentio de rebus cælestibus cō-
 mentamur. Vt enim oratio illa in-
 tuatur, que ad modum oportet, ma-
 gnā postulat animi puritatem & ni-
 terē. Siquidem precatio mentalis non
 est aliad, quàm spiritualis diuinorum
 myste-

MORTIFICATIONE. 259

myfteriorum & perfectionum operū. *Tract. 3. de*
que inspectio ac contemplatio, vt alibi *orat. ment.*
diximus. Quocirca, sicut oculos cor-
poreos, quibus spectandę sunt res cor-
porales, claros & mundos esse necesse
est: sic oculos mentis, quibus res diui-
næ cōsiderandę sunt, opus est esse pur-
gatos & nitidos. At mortificationis
proprius effectus est, animam expur-
gare a spiritualibus sordibus. Nam præ-
ter sordes primarias peccati mortalis,
quę abluuntur sacramento pæniten-
tię, nonnullę alię quoq; licet leuio-
res animę inhaerent, quę vt non pror-
sus eam inquinēt, tamen vehementer
impediunt, quo minus aciem defige-
re possit in res diuinas. Eę sunt passio-
nes, alię que inordinatę in rem creatā
affectiones, noxę que veniales, ad quas
remouēdas seruit mortificationis vir-
tus. Etenim dum homo spontē sibi ea
commoda & voluptates seculi, quibus
vti poterat, subtrahit, & libenter am-
plectitur ea, quę carni & voluntati suę
sunt aduersa, paulatim peccata venia-
lia, ex cupiditatibus effręnatis orta,
euanescent, animusque maiorem sem-
per accessionem facit ad veram puri-
tatem.

centos tantum è populo suo delegisse hoc est, illos qui stantes, & non prostratis humi flexis, aquam è flumine in os proiecerunt. deinde singulis præbuisse in sinistra deferendam lagenam, cui inerat lampas ardens, in dextra verò tubam, ac demum conplensione lagenarum & confractione; tubarumque strepitu hostes in fugã vertisse. Idem faciunt serui Dei opera mortificationis; corda nimirum ab affectione rerum terrenarum abstrahunt, nec vili affectione inordinata illis addicti sunt, sed vtuntur tantum illis, quoad necessitas sola postulat; corpora sua; quasi lagenas terreas concutiunt varijs peccatorum generibus, & castigant, & sic victoriam contra omnes tentationes virtutum obtinent. Atque vt confractio lagenis ibi emicuit lampadam lumens, sic ex mortificatione nostra hic emicat pulcherrima lux gratiæ, & doni sapientiæ ad res diuinas contemplandas. O quanta animæ felicitas est, hac luce persfruens, eiusque operes celestes considerantis? O quot non regiones, nouique mundi, ante nunquam inspecti in hac contemplatione se ocu-

MORTIFICATIONE. 299

lis mentis obijciunt? O quanta lætitia perfunditur; dum huius lucis beneficio incredibilem mysteriorum diuinorum thesaurum intuetur? quomodo stupet, & animo suspensus hæret in consideratione immensæ Dei bonitatis & sapientiæ? quo flagrat amoris incendio, cum aciem mentis penetrat in ipsa infinitæ Dei caritatis ac misericordiæ viscera? Quod sit tam admiranda & efficax lux in oratione mentali obtinetur per mortificationis exercitium, æquum est, vt strenuè in ea nos exercemus, voluntatem nostram coercendo, cupiditates carnis refrenando, & corpora castigando: etsi enim & alia bona opera multum profint ad idem consequendum; parum tamen efficiunt sine mortificatione.

Palladius in historia sua Lausiaca narrat Panfufium sanctitate, miraculisque clarum monachum cœlesti reuelatione motum adijisse rustici tugurium, ei que Dei nomine mandasse, vt rationem vitæ antea ctæ sibi redderet. Rusticum autem; Dei nomine audito, respondisse. Ego homo peccator sum: vitæ autē meæ hæc est institutio.

Matris

*Pallad. in
hist. Laus.
c. 64.*

Matrimonio iunctus sum huic mulie-
ri tribus autem liberis editis de ser-
uanda deinceps castitate, & habita-
tione separata inter nos conuenimus
& iam ipsos triginta annos seiuncti
viximus. Operam deo peregrinis, &
egenis hospitio recipiendis; appono
illis, quod habeo, & neminem va-
cuum dimitto. Si quem e populo re-
fiscam inopia aliqua laborare, cum
quibus modis possam, solor & iuuor.
Si aliquos inter se discordes reperio,
conor eos conciliare. Liberos ea ho-
nestate morum imbuo, vt nemo ma-
re de eis queri possit. umenta, vt nullo
li damno sint, procuro, & nequid a-
lienum in domum meam inferatur,
vigilo. His auditis Panfusus ex parte
Dei ei benedixit, & addidit. Vnum
tantum tibi est necessarium, nempe
primaria quaedam virtus, quae est, no-
titia affectuosa Dei, eamque conse-
qui non potes, nisi relinquis mun-
dum, & crucem Christi suscipias. Parens
consilio rusticus, & monentem in
montem sequitur, in oratione & me-
tificatione se exercet tanto cum fru-
ctu, vt morientis animam Panfusus
gloria

MORTIFICATIONE. 295.

gloria mirabili fulgentem viderit ab
angelis deportari in æterna taberna-
cula. Affectuosam autem vel sapidam
Dei noritiam S. Panfufius appellabat
ardentem illum amorem vnitiuum,
quem rerum diuinarum contempla-
tores in oratione experiuntur, cū per-
fecti sapiētiz doni auxilio. Ad obtinē-
dū autem hoc nobile donum sapien-
tiz, & pretiosum illum rerum diuina-
rū gustū meritò agnoscebat idem san-
ctus opus esse mortificatione propriæ
volūtatis & carnis castigatione, quā
habebat crucem Christi, & idcirco rursū
cū illum deduxit ad locum, vbi com-
modè in ea ferenda se exercere posset.
Nam quamuis quouis in situ vel lo-
co hoc donum obtineri queat, tamen
præstat eligere semper commodiorē,
vbi plura adiumenta suppetant, &
impedimenta absint pauciora. Deni-
que hinc discimus eos qui operam
sua uolunt orationi mentali, sa-
luberrimè se dedere mortificationi
omnium prauarum cupiditatum,
tum vt puritatem & lucem animi,
de qua diximus, consequantur, tum
vt muniti sint contra multos lapsus
peris.

pericula, & detrimenta. Experientia enim quotidiana liquet, eos qui humilitatis & abnegationis sui studia refugiant, nec consilia Patrum spiritualium sequuntur, turpissimè sæpe à demone, carne, & mundo in fraudem induci. Vnde alicubi & Gregorius. Sa-

Et. de moralic. 22.

Et inquit, viri, qui à mundi operibus non corpore, sed virtute sepiantur, laboriosius dormiunt, quam vigilare patiuntur: quia in eo, quod actionis huius seculi deserentes superant, robusto conflictu quotidie cõtra semetipsos pugnant, ne mens per negligentia torpeat, ne subacta ocio ad desideria immunda frigidescat.

CAPVT XV.

Mortificatione orationem mentalem etiam in eo iussari, quod internam pacem & solatium spirituale conciliet.

QUONIAM orationis mentalis exercitatio ingentem fructum affert vitæ Christianæ, ut alibi demonstrauimus, congruens est, ut eam

MORTIFICATIONE. 297

per mortificationem magis magisque
perficiamus. Ac ut ad hoc studium a-
crius incitemur, alias proferemus ratio-
nes, cur illud nobis esse debeat com-
mendatum. Ad orationem mentalem
rectè instituendam, non parum con-
ducit pax cordis; anima enim tràquil-
la & pacifica spontè se dedit peccatio-
ni, in eaq; perseverat, & cupidè rerum
diuinarum contemplationi inhæret.
Vnde dixit Psalmista: *At factus est in* *Psal. 78.*
pax locus eius, id est, Dei, qui pacis a-
mator est. Ad quod signifi. adū. Deus
mandavit tempore summæ pacis edi-
ficari templum, in quo habitaret, & be-
neficia sua fidelibus impartiret. Pro na-
tuitate quoque sua in carne delegit se *3. Reg. 4.*
pax altissimi pacis, quanta non fuerat
à multis seculis, quibus tyrannis ince-
perat. Eliè quoque prophetæ Deus nō
se manifestavit in vento vehementi *3. Reg. 19.*
aut forti, nec in terræ motu, nec
in igne ardenti, sed in aura leni &
suavi. Certum est, etiam si homo, quā-
do turbatus est & inquietus, orationē
relinquere non debeat, quia & ipsa ad
componendum tranquillandumque
animum perturbatum valet: tamē &
illud.

298 TRACTATUS DE SVI

illud certū est, turbationem distractio-
 nemque animi plurimum impedire
 & attentionem in orando, & fructum
 orationis spirituales. Ad obtinendam
 autem pacem illam & tranquillitatem
 maximè seruit mortificandi labor. Ni-
 hil enim aliud mentē de statu suo de-
 turbat, nisi passionum internarum bu-
 ror et intemperies, quæ mortificatio-
 nis beneficio coercentur & expunguntur.
 Quamquam enim negri non possunt
 sit, pacem ac quietem animi non possunt
 rum disturbari iniurijs, contumelijs
 aduersitatibus, bonorum rapina, & alijs
 huiusmodi; tamen affirmandum
 primariam causam omnis inquietudi-
 nis esse passionum & cupiditatum in-
 strarum intemperantiam. Nam si ho-
 mo iracundiam vicisset, elationem a
 mi pedibus suis subiecisset, amor
 caducarum rerum extirpasset, solus
 que Dei voluntatem, non suam in or-
 nibus quæsuisset, nulla perturbatio
 ne agitari potuisset: si quis tetros
 quos odores collectos & inter se
 mixtos in massā panis coquēdi in-
 sisset, eoq; cocto ali' accessisset, & post
 illo in duas partes secto nares circum-

MORTIFICATIONE 299

tiū serore cōpleffer, tū nō ille, qui panē
secuerat, sed qui odores incluserat, fæ-
toris illi⁹ auctor diceretur: haud sec⁹ cē
sēdū est de corde nostro: Habet homo
cordi sēpē inclusas viuas passiones i-
rē, superbia, auaritię: quādiu ex senti-
tia & voto omnia ei succedūt, æstima-
tur prob⁹ & s̄ct⁹, at si mulatq; verbo vel
facto in re aliqua suę volūtati aduersa
lesus est, mox expallescit, indignatur,
& foris prodit quibus perturbationib⁹
sit obnoxius. Hic nō habet, quod quē-
quā aliū accuset, tāquā aucto: ē suę per-
turbationis & inquietudinis, nisi velit
incusare Deum, sine cuius voluntate
nulla aduersa nobis eueniunt, qui
& hortatur nos vt ea patientes tole-
remus, tanquam de sua manu pro-
fecta, sed omnem culpam conijcere
debet in semetipsum, quod edoman-
dis passionum suarum bestijs nō satis
magnam operam impenderit.

QVÆ si vera sunt, vt sunt
verissima, liquidō pater ad pacem ani-
mi solidam obtinendam, orationem-
que mentalem cum fructu institu-
endam, opus esse mortificationis ex-
ercitio, voluntatē propriam coercēdo,
U z & na

300 MORTIFICATIONE.

Gal. 6.

& natura nostra corrupta effrenata
motus contrarijs actionibus refrenan-
do Hanc vitæ regulam spiritus sanctus
nobis per os Apostoli tradidit, cum di-
ceret. Absit mihi gloriari nisi in cruce
Domini nostri Iesu Christi, id est, penis
& opprobrijs, per quæ mihi mundus cruci-
fixus est, & ego mundo Nomine mien-
di, intelligens honores, humanas lau-
des, opes, voluptates carnis & alia quæ
mūdani homines magni faciunt, quæ
omnia Apostolus pro se vilissima, &
cadauere sœrido & putrido, vnde nū-
lam voluptatem caperet, æstimabat.
Ipsè quoque crucifixus & mortuus es-
rat mundo, quia nihil eorum quæ mū-
di sunt optabat vel expetebat, non se-
cus, quàm si omnis rerum terrenarum
cupiditas in eius pectore esset extincta
& mortua. Deinde mortuus erat
quia illum tanquam cadauer mortuum
& rem abominabilẽ execrabatur, pro-
sequebatur, & tantũ non pedibus con-
culcabat. Hanc regulã viuendi, quæ
quot sectati fuerint, hoc est, in cruce
Christi gloriari, & mortui mundo
runt, pacem illam Dei, quæ exsuperat
omnem sensum, & puras reddit cogitationes
Scientiam

MORTIFICATIONE.

Scientias, diuinamq; misericordiam,
qua ab omni noxa liberentur, hæredi-
tabunt.

REFERT B. Dorotheus se initio
susceptæ religiosæ vitæ mortificasse
suam voluntatem, parendo alienæ su-
periorum, & honorum cupiditatem,
patefaciendo ijsdem tētationes & cor-
dis sui cogitationes. enq; exercitio con-
secutum tantam animi pacem & tran-
quillitatem, vt nec vllum religiosæ vi-
tæ opus, nec vlla calamitas deinceps
molestiam aliquam aut perturbatio-
nem ipsi attulerit. Et quia illis in itijs
nondum erat rerum diuinarum tam
intelligens, ac postea; dubitare cœpit,
securamne & rectam viam teneret in
cælū, eò quod per tribulationes mul-
tas, quas ipse non experiebatur, aditus
pateret ad cælum. Cum verò nec dubi-
tatio illa consuetam ei pacem adime-
ret, scripto proposuit eam suo cuidam
Patri spirituali, magna sanctitate con-
spicuo; qui ei respondit. Metum om-
nem deponeret, tranquillitatem illam
natā esse ex mortificad: studio, quod
coluisset, voluntatem & iudicium sub-
ijciendo iudicio & voluntati superio-
rum

o 3

rum

rum, & in manus Dei, maiorumque
suorum omnia tradendo. Felices itaque
& beati sunt, qui à Deo impetraverunt
voluntatem, viresque se mortificandi,
diligensque studium adhibent in refrenandis
pravis animi perturbationibus: illi enim in hac terra
incipiunt gustum capere illius ser-

*In Beniaminino
vi. c. 26.*

nissimæ pacis, quæ erit in cælo. Nam
ut præclare notavit RICHARDVS de S. Victore,
duabus in rebus consistit beatitudo. Primum, ut homo
careat ijs quæ habere non cupit. Secundo,
ut possideat omnia, quæ habere non cupit.
Verumque autem consistit in seruitute
seruus Dei, dum se mortificat in terra:
nam cum ex amore Dei abhorreat à voluptatibus
sæculis & corporis afflictiones diligit, ubi unquam
tandem fuerit, inuenit quod delibet, nec aduersitatem
aliquam patitur, quam non operaretur: qui status
hominis non est aliud, quam principium
delibatio quædam æternæ felicitatis.

ALTERA ratio, cur conueniat
sit cum oratione mentali iungi
tificationem, est huiusmodi: Orationis
mentalis, vel diuinarum rerum me-

MORTIFICATIONE. 303

ratio, est ordinarium medium, & exercitium proprium, quo homo fit diuinarum consolationum omniumque sanctarum affectionum amoris, spei, contritionis, gaudij, aliorumque donorum spiritualium particeps, vt alibi demonstrauimus. Quare certum est, exercitium quo anima disponitur ad recipiendas huiusmodi consolationes, esse mortificationis. quippe cum huius beneficio omnes cupiditates rerum caducarum terrenarumque solatia refecentur, æquoque & libenti animo pænæ & afflictiones eius contrariæ suscipiantur. Constat siquidem terrenas consolationes è diametro pugnare cum cælestibus, & amorem inordinatum rerum creatarum, cum gustu diuinarum: atque idèò quando animus hominis affixus est solatijs terrenis, fieri non potest, vt se erigat ad cælestes, vt testatur S. BERNARDVS in hæc verba. Sunt multi inter nos, qui de vno pane comedunt nobiscum, accens. miseri & miserabiles, utpote socij tribulationis & non consolationis. Huiusmodi autem, si diu ita permanserint sub onere, aut opprimuntur & suc-

Tract. 1. de orat. mentali p. 3.

serm. 3. de accens.

succumbunt, aut quodammodo in infer-
no sunt, ut nunquam ad plenum respi-
rent in luce misericordiarum Domini, nec
in libertatem spiritus, qua sola facit iu-
gum suave & onus leue. Inde autem ta-
pernitiosa tepiditas emanat, quia affe-
ctus, id est, voluntas eorum nondum por-
gata est, nec bonum sic volunt, si ui-
uerit à propria concupiscentia abstrahit
grauiter & illecti Amant enim in car-
ne sua terrenas consuetudines, sive in
verbo sive in signo sive in facto, sive in
aliquo alio: et si hac in terris à aliquo
non tamen penitus rapiunt. Inde est quod
raro affectiones suas dirigunt in Deum.
& eorum computatio non continua, sed
horaria est. Impleri autem in se assu-
bus Domini anima non potest, quia hic
distractionibus subiacet: & quanto ma-
gis illis euacuabitur, tanto amplius istis
implebitur: si multum, multum si parum
perum. Hucusque Bernardus. Quae
doctrina, ut certa & vera est, multaque
experientia probata, sic magna confi-
deratione digna est. Nam ex vna parte
vehementer damnat tepiditatem eor-
um, qui initio seruiendi Deo facti, in
vilissima aliqua consolatione desistunt.

MORTIFICATIONE. 303

aur, minimas etiam mortificationes
sub.escugunt: & ne voluntatem suā
alteri subiciant, aut carnaliquam cru-
cem imponant, maximos thesauros
spiritalis consolationum diuicorum
quibus pulcherrimis virtutibus meritis
que, animā completere poterant, vltro
negligunt & cō. emittunt, Ex altera ve-
ro parte hæc eadem doctrina sedulo ex-
penſa plurimum mouere nos potest
ad sanctæ mortificationis exercitatio-
nem amplectendam. Quis enim dein-
ceps in rebus exiguis non coerceat cu-
piditates suas, si postea velit ijs domi-
nari in magnis? Quis nō voluntati suę
renunciabit in rebus terrenis nullius
pretij, ve acquirat cælestes summi pre-
tij? Quis non consolationes viles rerū
creatarum posthabeat diuinis suauis-
simisque consolationibus creatoris,
maximæque promissioni nobis à Deo
per isaïam prophetam iam olim factę. *Isa. 58.*
cum diceret: *Si auerteris à Sabbatho pe-
dem tuum, facere voluntatem tuam in
die Sancto meo, & vocaueris sabbathū
delicatum & Sanctum Domini glorio-
sum, & glorificaueris eum, dum non fa-
cis vias tuas, & non inuenitur volun-*
tas tua,

O s
tas tua,

306 TRACTAVS DE SVI

tas tua, ut loquaris sermonem Tunc de
lectaberis super Domino. & suscolla
super altitudines terra, & cibabo te ha
reditate iacob patris tui. Delectari in
Domino, quid est aliud, quàm mirabi
li consolatione perfundi? quid suscol
li super altitudines terra, quàm pedo
re generoso, spirituque diuino dona
ri, quo omnes res caducae huius mon
di, cū nihil sint, nihili pēdantur; quide
deniq; cibari hereditate iacob patriar
chæ promissa, quàm animam om
nibus gratiæ donis in pignus æternæ
felicitatis ornari & instrui?

CAPVT XVI.

Mortificationis ope tentationes, omnia
que animi hostes expugnari, peccata
futura impediri, & gratiam
semel acceptam con
seruari.

AD superandum validissimum
inimicum, presentissimum
remedium est. studio è circum
spicere, qua in re summum eius robur
positum sit. illudque cum primis
ut Philistæi fecerūt fortissimo sampsoni

Iuā. 16.

ni, adimere. Illi enim ex relatione Da-
 lila cognorant omne robur eius fuisse
 in crinibus, quibus relectis eum cepe-
 runt. Capitalis noster inimicus est, *caro* Gal. 5.
 nostra, nam caro, teste Apostolo, *con-*
cupiscit contra spiritum. Hic inimicus
 omnes vires suas habet in commodi-
 tatibus & laeta tractatione, quoq; co-
 piosius & crebrius illi subministratur
 cibis, potus, somnus, otia, aliaq; recre-
 ationes, hoc maiores vires & robur ca-
 pit ad oppugnandum spiritum, & in
 omnia flagitia praecipitandum. Id Le-
 uitae filij Israel confitentur, vt com-
 memorat diuina scriptura; nam lo-
 quentes in oratione cum Deo, dix-
 erunt. Tu Domine dedisti (maio-
 ribus nostris) regna & populos gen. 2. Esor. 6. 9.
 & humum pinguem, & possede-
 runt domos plenas cunctis bonis, vi-
 neas, oliuetas, & ligna pomifera multa,
 & comederunt, & saturati sunt, &
 impinguati sunt, & abundauerunt
 delicijs in bonitate tua magna. Prouo-
 cauerunt autem te ad iracundiam, &
 recesserunt a te, & proiecerunt legem
 tuam post terga sua. Hoc ergo robur
 carnis; remedium autem ad expug-
 nan-

*Grat. 8. de
temperan
tia.*

*serm. 29. in
Cant.*

nandam eius rebellionem est moderatum cibum potumque abstinence & ieiunio, lasciuiam & molliem asperitate cilij & disciplinæ comprimere, submittere eam & ad labores adigere: sic enim vigorem suum & petulantiam facile de eret, vt bene monuit B. BAULIVS, Ne esse est, inquit, totum corpus nostrum castigare, eique tãquam feræ belluæ frenum injicere: si enim delictijs & bñdimentis illud foueamus, instar equi feroci & indomiti curum cum auriga euertentis, animã nostrã in canum flagitiorum præcipitemaget. Sin vero subtractione voluptatum & illecebrarum, quæ sunt vitiorum quasi eia; & voluntaria susceptioe penarum quæ semper sunt virtutum, affligamus, robur eius facile languet, & spiritus imperiorationis & voluntatis diuinæ nullo negotio illud subiugabit. De eadẽ re sic loquitur Bernardus. Carnis infirmitas robur spiritus sui auget & subministrat vires: ita contrario noueris carnis fortitudinem debilitatem spiritus operari. Neque id ita intelligendum, quasi naturalis carnis debilitas vim habeat vires suppeditandi.

MOTIFICATIONE. 109

ditandi spiritui, passionibusque & pra-
uis inclinationibus partis animi sen-
tientis efficaciter medendi: fieri liqui-
dem potest, ut in homine quantum-
uis macilento, & viribus destituto per-
turbationes iræ, aliæq; huiusmodi re-
mancant vehementissimæ; sed quod
beneficio moderatæ mortificatio-
nis, qua non nihil carnis intemperan-
tia coercetur diuinæ gratiæ dona, pecu-
liariaque à Deo auxilia, quibus caro de-
bilitetur, & spiritus roboretur, obtine-
ri soleant.

VNDE sequitur, per mortificatio-
nem quoque vinci demones, qui in-
firmamento carnis nostræ ad oppugnã-
dum spiritum ferè vtuntur. Qua de
causa vnus e primis D. Francisci socijs
B. Ag. diu perfacitè consuevit dicere, *In Chron.*
nullum carne nostra valentiorum mi-
litem merere dæmoni, itaque ea sub-
actam nihilum recidere omnes eius
conatus eadem causa S. Franciscum *In eius vi-*
ad mortificationis studium impelle-
bat. Nam, vt scribit B. Leonæura, sui
mortificandi causa, vel cineres vel a-
quam in cibos iactabat, vt saporem a-
dimeret; inter dormiendum lapidem

capiti, puluini loco, subijciebat; velle
 nulla, nisi aspera, vti volebat; & si mol
 lior porrecta fuisset, eam in rebus fu
 niculis exasperabat; eiusque rei duas
 causas reddebat. Vnam, quod illud pla
 ceret Christo. Alteram, quod asperi
 tas plurimum valeret ad vincendo
 demones. Et addit, certissima eum ex
 perientia didicisse, demones volupta
 tum & deliciarum illecebra primum
 hominem tentare, ad mortificationem
 autem omnem horrere & fugere. Val

Serm. 23.

Matt. 17.

de D. Augustinus ad fratres in in
 celis. Per ieiunium, inquit, fratres mei
 humiliatur caro, & diabolice deu
 cuntur virtutes. Hoc caeleste docu
 mentum suo ore quoque protulit
 Christus, cum diceret. Hoc genus da
 moniorum non eicitur nisi cum ieiunio

Serm. 65.

de Temp.

& oratione. In qua verba Augusti
 nus. Vidit, inquit, quanta seruati
 onum virtus, ut id facere seruati
 valeant, quod Apostoli nequiter
 nempe sola inuocatione nomi
 Christi: si enim mortificationem
 iunxerint inuocationi iunxerint, effica
 rem orationem reddidissent.

Ex hac doctrina sequitur, nos per

MORTIFICATIONE. 311

mortificationem, non modò liberari
à peccatis præteritis, satisfaciendo pro
illis, vt dictum est, sed etiam à futu-
ris, quæ committere poteramus. Ideir-
cò enim homo in peccatum labitur,
quia, cum ipse sit infirmus, dæmon ve-
rò fortis, facillè eius tentationi succum-
bat: at per mortificationem dæmo-
nis vires imminuuntur, & spiritus no-
ster roboratur, vt tērationibus obliste-
re possit, à quibus alioquin erat in pec-
catum præcipitandus. Hoc expendens
S. Bernardus. *Primum quidem, ait, fra-*
tres pro eo, quod ab ipsis quoque licitis *Serm. 4. de*
abstinemus, ea nobis, quæ prius commi- *quadrages*
simus illicita, condonantur. Quid verò
est condonari commissa, nisi ieiunio bre-
ui ieiunia redimi semper eterna? Gehennā
enim meruimus, vbi nullus vnquam cæ-
lus est, consolatio nulla, terminus nul-
lus, vbi guttatur aqua diues postulat, &
accipere nō meretur. Bonū ergo & salu- *Luc. 16.*
tare ieiunū, quo redimūtur aterna sup-
plena, dū remittūtur hoc modo peccata.
Nō solū autē abollitio est peccatorū, sed
extirpatio vitiorum: nō solū obinet ve-
niā, sed & præmeretur gratiam: non
solū delet peccata præterita, quæ
con-

commissimus, sed & repellit futura, quæ
 committere poteramus. Hæc omnia Ber-
 nardus. Ommentam Dei misericor-
 diam ô bonorum ineffabilem pel-
 lus, hominem Christianum tam faci-
 le, abstinendo illecebris carnis, & pro-
 priæ voluntatis solatijs, pœnam exi-
 guâ corpori infligendo, sensusq; coer-
 cendo possit effici, quod omnes im-
 peratores & monarchæ huius mundi
 omnes, quantumvis potentissimi ex-
 ercitus, qui in legas regiones armis
 suis subigere voluerunt, efficere nun-
 quam potuerunt, hoc est, ut vel vnum
 dæmonem expugnarent, vel vno pec-
 cato quempiam liberarent. O admirabi-
 lis Christi in nos fauor & humani-
 tas, qui tã leui & facili remedio in suis
 electis operari voluit tam heroica faci-
 nora, ut Satanz frangere potentiam
 & flagitiorum tyrannidem conpescere.
 Quare merito B. LEO Pontifex maxi-
 mus inter spiritus sancti maxima dona, quæ
 Deus suis impertit Ecclesiæ, numerandum
 putat, quod ad carnis vitia, dæmonisq;
 fraudes superandas nobis præsidium ieiunij
 & mortificationis concesserit, cuius opem
 Deo adiuuantis

Serm. 2. de
 Pentec.

MORTIFICATIONE. 373

uante, omnibus tentationibus resistere possimus.

Ex eadem doctrina id quoque efficitur, mortificationis bono à nobis etiam obtineri donum incomparabile virtutis perseverantiæ. Neque enim vel gratia vel caritate antè excidimus, quàm tentatione graui in noxam lethalem nos prosterni sinamus. Cum ergò, vt dictum est, mortificationis virtute omnibus tentationibus superiores euadamus, perspicuè sequitur in gratia semel accepta nos perdurare. Magnū profectò solatiū est, in hoc nostræ vitæ exilio, tot periculis & calamitatibus pleno, tam grande & efficax antidotum habere cōtra omnes lapsus; neque enim omnes serui Dei alia de causa ingemiscunt & suspirant in hac vita, quàm quia solliciti sūt, vt hoc perseverantiæ donum, quo vno coronam de manu summi Imperatoris sui & iudicis tandem rapient, à Deo consequantur. Omnes virtutes currūt ad brauium, inquit quidam, sed sola perseverantia coronatur.

C Trid. sess. 6. com. 29.

SCIMVS neminem posse de con-
digno, vel ex iustitia mereri hoc per-
seu-

feuerantiae donum, quia lege ordinaria homo manet in hac vita liber ad peccandum mortaliter, ac proinde in eo statu, quo gratia spoliari possit.

Quare magni beneficii loco ducere debemus, à Deo nobis relicta media quibus illud obtineamus, saltem ex misericordia, ut orationem, mortificationem, & eleemosynam, quibus medijs, opitulante diuina gratia, hunc mirabilem perseverantiae effectum
sess. 6. c. 13. impetrare possumus, ut fatetur Concilium Tridentinum his verbis. DE perseverantia munere nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine pelli- ceatur; tamen in DEI auxilio fir- missimam spem collocare & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi il- lius gratia defuerint, sicut capit opus bonum, ita perficiet, operans velle & perficere. Et declarans quibus medijs obtineatur perseverantia, subiicit, nos debere operari salutem nostram in la- boribus, in vigilijs, in eleemosynis, in e- rationibus, in ieiunijs, & castitate. De- inde clarius exponens mortificationis virtutem, adiungit. Scientes, quod in spem gloria, & nondum in gloriam re-
 pati

MORTIFICATIONE. 375

nati sunt, de pugna, qua superest cum carne, cum mundo, cum diabolo: in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia Apostolo obtemperent, dicenti. Debitores sumus, non carni, ut secundum carnem vivamus: si enim secundum carnem vixeritis, morimini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. Hucusque Concilium.

Rom. 8.

CAPVT XVI.

Mortificationis exemplo multos edificari & ad bona opera commoveri.

NON dubium est, ut sancti Patres confitentur, ut bona doctrina multi edificantur & commoverentur ad vitam pie instituendam, sic bonae vitae exemplo efficacius multo plures commoveri Deum, antequam humanam assumeret naturam, visibile quoque virtutis exemplum praeberet, cognoscebant & imitabantur in mundo pauci, cantabaturque illud Psalmi. Notus in Iudaea Deus, in Iisrahel magnum nomen eius. in solo enim angulo illo orbis, nempe

Greg. in pastoras. p. 2. c. 3. & in prol. dia- log. Bern. serm. de S. Benedicte.

Psal. 79.

pe Palestina serè agnoscebatur verus
 DEVS & colebatur. At postquam Deus
 factus est homo, seque exemplū spe-
 ctabile omnibus proposuit nostræ im-
 becillitati accommodatum, & de eo
 dictum est, *capit Iesus facere, & docere*
 cognosci capit ab omnibus, sicut
 in persona eius à propheta Malachia
 erat prædictum. *Ab ortu solis usq; ad*
occasum magnum est nomen meum in
gentibus, nempe quia agnoscebatur
 & adorabatur pro vero Deo in toto
 mundo. In conuersione quoque mi-
 diad Christi fidem, etsi multum effu-
 ditum sit ministerio prædicationis Eua-
 gelicæ, & miraculorum patratiōe, ta-
 men multò plus profecit S. apostolo-
 rum, & postolicorumque virorum, &
 fidelium omnium qui in communi
 vitam perfectam ducebant, exemplū
 ut affirmat S. Chrysostomus. Genti-
 les, inquit, plus permoti sunt ad iu-
 gum legis Christi suscipiendum san-
 ctitate vitæ, quàm miraculis. Et alibi
 Gentiles, inquit, non miraculis tantū
 ad credendum adducti sunt, sed etiā
 vita fidelium integra & sancta, cum re-
 sum cor essent & vaicuiq; ex commu-
 nibus

Mat. 1.

Mal. 1.

hom. 71. in
e 13. Ioan.

Et hom. 6.
1. Cor. 2.

MORTIFICATIONE. 317

nibus facultatibus distribuatur quā-
tum opus erat. Et si nunc talem vitam
agerent Christiani, totus mundus fa-
cile fidei Christi adūgeretur. Sic Ch-
sostomus. Et certe experitētia ipsa do-
cet, nos reuera insigni virtutis exem-
plo à magno Dei seruo prestito magis
ad pietatem moueri, quā omnibus
concionibus & admonitionibus.

Et quamuis quoduis opus
virtutis externum à seruo Dei profe-
ctum efficacitatem quandam habeat
ad alios in virtutis amorem inflaman-
dos, nihilominus mortificationis ex-
ercitium in eo genere peculiarem sibi
vendicat gratiam. Si enim quis à ab-
omnibus delitijs studio se mortifican-
di, etiam licitis abstineat, amet pēni-
tentias, eaque quę penam & molestiā
corpori afferunt, ac præterea nihil in e-
ius vita reprehensione dignū animad-
uertatur, dici non potest, quantū hoc
vitæ exemplo alios commoueat ad
vitæ anteaetæ emendationem, quan-
tū alios pudefaciat voluptatibus, cor-
porisq; commodis deditos, ignauos
quoque & tepidos coarguat, vt ex ve-
terno suo emergant. Confirmabimus
id ex.

id exēplis nōnullis, quia (vt dixim⁹) or
dinarie pl⁹ mouent exēpla, quā verba.

*ur in
Iacob.*

COMMEMORAT Simeō Metaphrastes,
cū S. Saba Abbas in spelūca quadā deli
tesceret vna cū discipulo suo, nomine
Basilio, qui genere nobilis, & diues o-
nibus relictis statuerat cū dicto Patre
paenitentia agere, nocte quadā spelun-
cā ingressos latrones, vt inde aliquid
abriperēt, & cū nihil apud eos pretio
dignū inuenissēt, cepisse eos cogitare,
illos procul dubio homines esse san-
ctos, qui vitā tā inopē, omnibus rebus
necessarijs destitutā ibi traducerent, se
verō esse homines perditos & dānatio-
nis reos; In qua cogitatione dū essent,
cepisse vehementer dolore de peccatis,
& impendentem Dei metuere vin-
dictam: occurrisse deinde in vasta so-
litudine ingētes leones; illos verō, cū re-
mediū liberationis aliud nō veniret in
mētē, precepisse, vt propter B. Sabę ora-
tiōes terga verterēt, quod & fecerūt, nō
sec⁹, quā si telis cōfixi fuissēt. Illi verō
cōtinuō ad S. Sabā reuerterūt, vitā cō-
mutarūt, & manūū labore deinceps vi-
uitarūt. Tātū potuit bonū iustorū san-
ctorum mortificatorum exemplum.

NEC

MORTIFICATIONE. 39

Nec mouet solū mortificatio peccatores ad corrigēdā vitā, abdicādo se voluptatib⁹ pœna eterna dignis, sed etiā ad imitādū ipsi⁹ virtutis exēplū. Quot enim homines, cōspecto aliquo mortificati serui Dei exēplo, excluso omni lāguore, torporeque ad imitandum se comparant, & quod antē credebant imposibile, experiuntur esse facile?
S. Vincentius ordinis Prædicatorum, *Vin. Iustin.*
vt est in eius vita, prædicatione sua nō *in eius vita*
solūm prouocabat homines ad internum dolorem de peccatis, sed etiam ad acerrimas corporis diuerberationes, quæ sæpè à multo populo, totisque ciuitatibus circū Ecclesias publicè instituebātur. Id cū in Frācia quoq; fecisset, accidit Lugduni militē quendā pessimū, qui omnibus erat scandalo, tādē a hire sacerdotē & peccatorū facere exomologesin. Cui sacerdos loco penitētię cū iniūxisset, vt in publica aliqua supplicatiōe disciplinā cū alijs ferret & ille agrè tantā penitentiā susciperet, non aliud illi mandauit, quā vt comitaretur saltem in processione: libenter paruit, & spectaculo verberatium durum illud pectus ad tantū crimi-

20 TRACTATUS DE SVI

criminum suorum dolorem commo-
tum est, vt detractis vestibus flagro ac
cepto tam immaniter in tergum suum
descauerit, vt circumstantes omnes mo-
uerit ad lacrymas, ac tandem, ne nec
sibi immani iteratione ictuum affe-
ret, opus fuerit disciplinam e manibus
extorquere. Itaq; apud hunc hominem
plus valet bonum exemplum, quam
verborum Confessorij autoritas; cuius
magnum dei donum sit emollire ho-
minis duricor ad agendam tam mag-
nam paenitentiam, facile apparet quia
ta sit mortificationis vis & efficacia,
maximè cum quo ad mouendum est
potentior, hoc Deus quoque proli-
uius per illam operetur, fiatque ali-
quid, vt vnus hominis verberatio plu-
rimos, in ò totos populos ad acie im-
tandum permoueat.

*In eius vi-
ta & in
epist. in ap-
pendi
Biblioth.
sacra.*

B P E T R U S Damianus Cardinalis
narrat S. Dominicum Loricatum in-
ter ceteras mortificationes, hanc im-
primis vsurpassè, vt totum corpus cre-
bris virgarum ictibus in quinque vel
sex horas affligeret, totumque in
ictus psalterium, quod memoriam
daret, recitaret. Quod exemplum fecit

MORTIFICATIONE. 318

vt disciplina vsus, in ditione illa, tota-
que patria, in qua morabatur, frequen-
tari ceperit, non modò inter religio-
sos, sed etiam inter seculares, viros &
feminas, nobiles & ignobiles: tantoq;
ardore hanc castigationem suscipiebant,
vt crederent se hoc genere supplicij
omnes pœnas peccatis in alio seculo
debtas expurgaturos. Cur autem ser-
ui dei mortificationis exemplo tan-
to perè homines permoueant, illa vna
causa est, quòd, vt sunt addicti volup-
tatibus & illecebris carnis, omnesque
afflictiones illius refugiunt, vehemen-
ter admirantur, si quem cernant tan-
ta virtute præditum, vt omnia huius
mundi blandimenta contemnat, & rã-
acribus flagris in hostem domesticū
sauriat. Hoc ipsum S. Petrus in episto- *epist. 1. c. 4.*
la canonica obseruauit. nam cum hor-
tatus fuisset fideles, vt exemplo Chri-
sti armarent se contra inordinatas car-
nis cupiditates, mortificationem que
crucis Christi amplecterentur, mox ad-
dit. *In quo admirantur, non concurren-*
tibus vobis in eandem luxuria confusio-
nem. Altera causa est, quia peccata terè
committuntur ab hominibus, aut ad-
capica-

capiendam aliquam voluptatem, et
ad evitandam aliquam afflictionem,
penam: cum ergo homines huius se-
culi vident seruos dei contemptis
nis blandimentis vltro eam cruci-
re cum concupiscentijs, prorsus in-
sententiam veniunt, esse eos ab om-
crimine & malicia immunes. Hoc
no iustinus martyr olim primor-
Christianorū innocentia agnovit,
ad corū numerum se aggregavit. Co-
fiteri enim ipse in suis libris, se, ut
tilis esset, cernere q̄; Christianos ma-
tyres summo cū gaudio acerbissim-
se obijcere tormentis, potius, quam
idola colerent, in eam cogitatione
venisse, fieri nō posse vt tales homines
sint fugitiosi. Si enim fuissent, con-
modis suis studuissent, ac proinde
uos & incolumes se esse voluissent,
niq̄; conatu durissima tormenta
terfugissent.

*Perion. in
suis vita
& Surin.*

At Q. hinc discere queūt pietati-
diosi, quibus cure est anime salutis,
to studio fugere debeamus super-
neceas carnis delicias, & cōtinuē
ficationi operam dare, ne pravo
plo alicui prebeamus causā ruine.

MORTIFICATIONE. 319

quo Christus mortuus est. Hoc perpetuum fuit omnium Sanctorum studium, ut sicut magno zelo ardebant salutis animarum, atque ideo omnes offe adiculi occasione cauebant, ita etiam se proprio solatio, multisque commodis ad vitam necessariis spem exspoliarent, ac praeterea corpus multis paenitentibus, ad bonum exemplum relinquendum alijs, diu exarent. S. Antonius, cum in adolescentia, maximas paenitentias fecisset, multisque annis incredibiles pugnas cum daemonibus sustinisset, quando ad extremam senectam, in qua quieti aliquid dandum videbatur, peruenit, renouare cepit omnia pristina paenitentiae exercitia, ad dandum bonum exemplum alijs, quibuscum tunc versabatur.

*Athan. in
eius vita.*

Idem fecit S. FRANCISCUS, qui etsi multis mortificationibus, quas initio conversionis suae subierat, viribus esset debilitatus & aeger, atque idcirco non opus habebat tanta vitae asperitate ad domandam carnem, quam spirituum perfectam subiecerat: tamen ut suo exemplo praeretur alijs, crebro iterabat opera abstinentiae & mortificationis, dicebat nimirum illi S. P.

*Lib. 1. vita
c. 42.*

mes vna
tepidi

374 TRACTATUS DE SVI

tepiditatis & laxitatis in quibusdam
religionibus causam esse, quod qui re-
ccens ingrediuntur religionem, ut ha-
bet B. Bonaventura, oculos conijci
soleant in exempla seniorum, quod
ad penitentias & mortificationem at-
tinet, non considerantes, quid egerint
dum essent iuvenes; & idcirco nihil
tari volunt, nisi quod in illis viderint
& à primo seruire discedunt. itaque
ut huic incommodo occurrerent, à pa-
stina severitate viuendi nihil remitte-
bant.

CAETERVM, quia non omnibus
suppetunt vires id praestandi, a his
minus congruens est & iustum, ut ser-
uui Dei in affecta aetate aliqua mortifi-
cationis exercitia, quae vires non exco-
dant, amplectantur, ut omnes intem-
gant, quantum illa aestiment, quae
necessaria sint ad virtutum perfec-
tionem assequendam, seque non volu-
tatis, sed sanitatis vitio à durioribus
corporis castigationibus abstinere.

S. DOMINICVS, tantum opo-
ponebat in hominibus bono-
nuandis, auertendisque omnibus
scandalis, ut ne aeger quidem la-
que-

In eius vi
ta l. 4 c. 3
d. o.

MORTIFICATIONE. 315

res cibos admitteret, & dum iter faceret pedibus, lassusque & sitibundus dixerit foris, ne aquam quidem ad satietatem bibere auderet, ne cuiquam in re tam parua malum exemplum daret: vnde ad sitim restringendam sæpenumerò fontes in via inquirerebat. O quàm longè ab hoc sanctorum spiritu absumunt, qui suis commodis student, & neglecto bono exemplo, id vnum laborant, vt lautè cuticulam curent, & cum in vestitu, tum in habitatione nihil desideretur, quod optari queat Meritò sanè S. BERNARDVS *Serm. 30. in Cant.* perstringit eos, qui in victu, alijsq; rebus plus æquo sunt solliciti & curiosi, non contenti ijs, quæ ad vitam tolerandam sufficiunt, ac conscientiam eorum stimulat hisce verbis. *Parce obsecro primum quieti tuæ, parce conscientia: Conscientia, dico, non tuæ, sed alterius, illius videlicet, qui prope sedens & edens, quod sibi apponitur, de tuo singulari ieiunio murmurat.* Vigilantes ut simus in cauendis scandalorum occasionibus, alijsq; bonum exemplum præbeamus, vt mortificationis, quæ instrumentum est ad omnes virtutes,

P 3

716 TRACTATUS DE SVI

lutes, studium magni ab omnibus fi-
at. Sic enim faciemus rem gratam Do-
mino, qui pro salute animarum vici-
profudit, & in virtute meritisq; apud
Deum magnos progressus faciemus.
Quemadmodū enim qui pravo sine
exemplo alios impellunt in ruinam
& perditionem, tot homicidiorū spe-
ritualium apud Deum rei sunt: sic qui
bono exemplo plurimis secundam vi-
tutis auctores fuere, vel ad rationem vi-
te sanctioris ineundas perduxerunt,
eisdem meritum & coro-
narum immortalium apud
Deum participes
redden-
tur.

FINIS I. PARTIS

PAR